

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
Strategic Studies Center, National Defence Studies Institute

จุดสาร

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ SSC Journal

14th year 1st issue (October-December 2023)
ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 (ตุลาคม-ธันวาคม 2566)

5

สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่าง
อิสราเอล-ปาเลสไตน์

7

การประชุมสุดยอดผู้นำ
APEC 2023

12

รัสเซีย - ยูเครน

จากการเปลี่ยนแปลงของโลกที่ได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้พลวัตของภัยคุกคามทั้งตามแบบ (Traditional Threats : TTs) และภัยคุกคามไม่ตามแบบ (Non – Traditional Threats : NTTs) มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาทิ การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ภัยคุกคามด้านระบาดวิทยา ภัยคุกคามด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนถึงภัยพิบัติธรรมชาติ โดยภัยคุกคามเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในทุกด้านทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพลังงานและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศยังได้เชื่อมโยงโลกไว้ด้วยกันทั้งหมด ทำให้ช่องว่างของขอบเขตรัฐถูกหลอมจนยากที่จะแยกพรมแดนได้ชัดเจน เรื่องภายในประเทศหนึ่งกลายเป็นผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ปรากฏการณ์หรือปัญหาในที่ต่าง ๆ ไม่เป็นเพียงเรื่องเฉพาะภายในประเทศหนึ่งอีกต่อไป แต่กลายเป็นประเด็นร่วมกันของทั้งโลก ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจึงมีอาจหลีกเลี่ยงหนีไปจากความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในโลกไปได้ จึงต้องมีการปรับตัวให้พร้อมเผชิญหน้ากับความท้าทายรูปแบบใหม่ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อ พลังอำนาจของชาติและความมั่นคงของประเทศ

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศสย.สปท.) เป็นหน่วยงานทางวิชาการของสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ที่มีภารกิจหลักในการรวบรวมข้อมูลประเมินจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลทางยุทธศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและการป้องกันประเทศ เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนให้รับทราบ อันเป็นประโยชน์ต่อกองทัพและประเทศชาติโดยรวม ในการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่าง ๆ ให้พร้อมรับภัยคุกคามทุกรูปแบบได้

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ประกอบด้วยหน่วยขึ้นตรงระดับกอง แบ่งเป็น 4 กอง คือ กองสนับสนุน กองแผนและโครงการ กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง กองภูมิภาคศึกษาทำหน้าที่ในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน ดำเนินการ และกำกับดูแลงานด้านการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ สถานการณ์ ความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีพลังงานและสิ่งแวดล้อมภายในประเทศและต่างประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก รวมทั้งการจัดประชุม การรวบรวมข้อมูล และจัดทำเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับผู้บังคับบัญชา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ ตลอดจนการผลิตบุคลากรด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง ทั้งปวงให้กับข้าราชการในกระทรวงกลาโหมและพลเรือน โดยมีผลงานการผลิตสำคัญที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ 6 ประเภท ประกอบด้วย งานวิจัย (Research) เอกสารการศึกษาทางวิชาการ (Working Paper) เอกสารประเมินยุทธศาสตร์ (Strategic Review) เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC Focus) รวมทั้งจุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (SSC Journal)

สำหรับ จุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมสถานการณ์ทางความมั่นคงต่าง ๆ รวมทั้งบทวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นทิศทางความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการติดตามและประเมินผลสถานการณ์ความมั่นคงต่อไป

สุดท้ายนี้คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทุกท่านที่ติดตามผลงานของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ซึ่งคณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจุลสารฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และหากมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ท่านสามารถให้ข้อเสนอแนะมาได้ที่ admin_info@sscthailand.org หรือ www.sscthailand.org

กองบรรณาธิการ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
จุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
(Strategic Studies Center Journal)
พิมพ์ครั้งที่ 1 – กรุงเทพฯ จำนวน 400 เล่ม
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2566
24 หน้า

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.การพิมพ์ พ.ศ.2537

© ลิขสิทธิ์ภาษาไทยเป็นของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

จัดพิมพ์โดย

กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0 2275 5715 เว็บไซต์ www.sscthailand.org

ผู้อำนวยการ	: พล.ต. นิรุจ	ดวงปัญญา
รองผู้อำนวยการ	: น.อ. ไชยา	ออกแดง
	: น.อ. รัฐนิพนธ์	เมธีวัชรพัฒน์ ร.น.
กองอำนวยการ	: น.อ.หญิง จุฬารัตน์	เพชรวิเศษ
	: พ.อ.หญิง วาทีณี	ดิงสมบัติยุทธ
	: พ.อ.หญิง สุภาวดี	มีเพียร
	: น.ต.หญิง จิตรภรณ์	จิตรธร ร.น.
	: ร.ท.หญิง ภิรัชญา	อุไรรัตน์
	: น.ส. ปาณิสรา	เทียนอ่อน
	: น.ส. ปุณณภา	โชติชินชาวี
	: นาย คณาพัฒน์	ปลั่งศรีสกุล
ศิลปกรรม	: นาย จิรายุ	กัลดบุผา
	: น.ส. พิมพ์อชิตา	อัครเมธายุทธ
	: น.ส. วรินทร์ธร	ธนศิราภรณ์วัฒน์
	: นาง ณิชฎกฤตา	วอนเฟื่อน
	: น.ส. ศศิพร	จันทร์มีชัย

บทนำ สารบัญ หน้า ส่วนที่ 1 SSC Monitor

1. ถอดบทเรียน ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน และแนวทางการพัฒนากองทัพไทยในอนาคต 4
2. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างอิสราเอล-ปาเลสไตน์ 5
3. ทำที่และข้อเสนอแนะของจีนในที่ประชุม Beijing Xiangshan Forum 2023 6
4. การอ้างสิทธิของจีนในทะเลจีนใต้ : เส้นประเกี่เส้น ? 6
5. การประชุมสุดยอดผู้นำ APEC 2023 7
6. สหรัฐอเมริกาหวังสร้างความสัมพันธ์กับเวียดนาม 8
7. วิถีชุมชน “บ้านเกาะจิก” จากเศรษฐกิจเชิงลบ...สู่ต้นแบบการจัดการพลังงานที่มั่นคงและยั่งยืน 9

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ความมั่นคงที่สำคัญ

- ### สถานการณ์ระดับโลก
1. ขั้วมหาอำนาจ 10
 - 1.1 สหรัฐอเมริกา 10
 - 1.2 จีน 11
 2. รัสเซีย - ยูเครน / ยุโรป 12
 - 2.1 รัสเซีย - ยูเครน 12
 - 2.2 ยุโรป 13
 3. ตะวันออกกลาง - แอฟริกา - เอเชียใต้ 14
 - 3.1 ตะวันออกกลาง 14
 - 3.2 แอฟริกา 15
 - 3.3 เอเชียใต้ 16
- ### สถานการณ์ภูมิภาค
1. เอเชียตะวันออก 17
 - 1.1 เกาหลีเหนือ - เกาหลีใต้ 17
 - 1.2 ญี่ปุ่น 18
 2. เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 19
 - 2.1 กัมพูชา 19
 - 2.2 อินโดนีเซีย 20
 - 2.3 เมียนมา 20
 - 2.4 เวียดนาม 21
 - 2.5 สปป.ลาว 21

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานที่สำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

1. สัมมนาพัฒนาบุคลากรของ ศศย.สพท. 22
2. การหารือความร่วมมือทางวิชาการ 22
3. การบรรยายพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์และความมั่นคง 23
4. การสัมมนาปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 1/2567 23

ถอดบทเรียน ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน และแนวทางการพัฒนากองทัพอากาศไทยในอนาคต

SSC Focus ฉบับที่ 1/67 (เดือน ต.ค. 66)

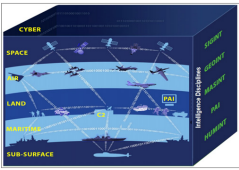
จากความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน นับตั้งแต่ 24 ก.พ. 65 เป็นต้นมา... จากความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน นับตั้งแต่ 24 ก.พ. 65 เป็นต้นมา...

บทเรียนที่ 1: สงครามลูกผสมและภัยคุกคามแบบอสมมาตร (Hybrid Warfare and Asymmetric Threats) สำหรับความขัดแย้งดังกล่าว...

บทเรียนที่ 2: สงครามในเมือง (Urban Warfare) แสดงให้เห็นถึงความท้าทายของการทำสงครามในเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่น...

บทเรียนที่ 3: การปรับปรุงข่าวกรอง การเฝ้าระวัง และการลาดตระเวน (Enhanced Intelligence, Surveillance, and Reconnaissance : ISR) ความขัดแย้งฯ ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของสถาปัตยกรรมข่าวกรอง...

บทเรียนที่ 4: ปืนใหญ่ที่ทันสมัยและการยิงที่แม่นยำระยะไกล (Modernized Artillery and Long-Range Precision Fires) ปืนใหญ่ถือว่าเป็นบทบาทสำคัญในความขัดแย้งฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสู้รบในเมือง...

บทเรียนที่ 5: ความมั่นคงทางไซเบอร์ (Cyber Security) ความสำคัญของการความปลอดภัยทางไซเบอร์ที่เปลี่ยนแปลงไปในสงครามสมัยใหม่...

บทเรียนที่ 6: โครงสร้างกองทัพที่ยืดหยุ่นและคล่องตัว (Flexible and Agile Force Structures) ความจำเป็นในการสร้างโครงสร้างกองกำลังที่ยืดหยุ่นและคล่องตัว...

บทเรียนที่ 7: ความร่วมมือร่วมและระหว่างหน่วยงาน (Joint and Interagency Cooperation) ประสิทธิภาพและความร่วมมือร่วมระหว่างหน่วยงานทางทหาร...

บทเรียนที่ 8: เพิ่มความสามารถในการปฏิบัติการพิเศษ (Increased Special Operations Capabilities) บทบาทที่สำคัญของกองกำลังปฏิบัติการพิเศษ (Special Operations Forces: SOF)...

บทเรียนที่ 9: เน้นความยืดหยุ่น การปรับสภาพได้เร็วและความอยู่รอด (Emphasis on Resilience and Survivability) ความขัดแย้งในยูเครนแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของความยืดหยุ่น...

บทเรียนที่ 10: หลักนิยมของการสงครามแบบลูกผสม (Hybrid Warfare Doctrine) ตามลักษณะของสงครามที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลง...

กล่าวโดยสรุป จากความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนได้ให้บทเรียนอันมีค่าแก่กองทัพ...

ของกองทัพ แนวทางที่ครอบคลุมและปรับเปลี่ยนได้เป็นสิ่งจำเป็นซึ่งรวมถึง การรับมือกับภัยคุกคามแบบผสมผสาน การเตรียมพร้อมสำหรับการทำสงคราม ในเมือง การจัดลำดับความสำคัญของความสามารถด้านข่าวกรองและการ เผ่ากระวัง การปรับปรุงปืนใหญ่ให้ทันสมัย และการสร้างความมั่นคงปลอดภัย ทางไซเบอร์ที่แข็งแกร่ง ตลอดจนพัฒนาหลักนิยม โครงสร้าง และกองทัพ ในอนาคตจะต้องมีความยืดหยุ่น ปรับตัวได้ และคล่องตัว เพื่อรับมือกับ ภัยคุกคามแบบผสมผสาน กองทัพควรให้ความสำคัญกับความร่วมมือระหว่าง

หน่วยงาน เพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติการพิเศษ มุ่งเน้นไปที่ความยืดหยุ่น และความอยู่รอด และพัฒนาหลักนิยมของสงครามลูกผสม อย่างไรก็ตาม เมื่อรวมองค์ประกอบเหล่านี้เข้าด้วยกันแล้ว จะเป็นแนวทางในการพัฒนา กองทัพไทยที่มีความพร้อมมากยิ่งขึ้นในการตอบสนอง และรักษาไว้ซึ่งความได้เปรียบ ต่อความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อ้างอิง: เจ็ดวูร์ คราประยูร. การบรรยายพิเศษในการประชุม ผบ.เหล่าทัพ ครั้งที่ 6/2566 วันที่ 11 กันยายน 2566 ณ ห้องนเรศวร ชั้น 1 อาคาร บก.ทท.

สถานการณ์ขัดความแย้งระหว่างอิสราเอล-ปาเลสไตน์

SSC Current Issue ฉบับที่ 1/67 (เดือน ต.ค. 66)

สถานการณ์ปัจจุบัน

เช้าวันเสาร์ที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมา กลุ่มฮามาสเปิดฉากโจมตีทางอากาศต่ออิสราเอล ด้วยการยิงขีปนาวุธกว่า 5,000 ลูกออกมาจาก ฉนวนกาซา และรุกรานเข้าไปในดินแดน อิสราเอลพร้อมทั้งสังหารทหาร ประชาชนและ จับตัวประกันไปเป็นจำนวนมาก ซึ่งภายหลัง การโจมตี นายกรัฐมนตรีเบนจามิน เนทันยาฮู ของอิสราเอลออกมาประกาศว่าประเทศกำลัง อยู่ในภาวะสงคราม อย่างไรก็ตามแม้ว่า ปาเลสไตน์จะยิงปืนใหญ่และจรวดขีปนาวุธ เข้ามาเป็นพันลูก อิสราเอลก็สามารถสกัดกั้นได้ผ่านยุทธโศกณ์สำคัญอย่าง “ไอรอนโดม” (Iron Dome) หรือ “โดมเหล็ก” ซึ่งต่อมาในวันจันทร์ที่ 9 ตุลาคม โยอาฟ แกลลันต์ รมว.กลาโหมอิสราเอลประกาศยึดคืนพื้นที่ สำเร็จและมีคำสั่งสั่งปิดล้อมฉนวนกาซาแบบสมบูรณ์ โดยจะไม่มีการส่ง กระแสไฟฟ้า น้ำและอาหารไปยังพื้นที่ฉนวนกาซาและโจมตีทางอากาศต่อ ฉนวนกาซาซึ่งเป็นฐานที่มั่นของฮามาสอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามยอด ผู้เสียชีวิตล่าสุด ฝ่ายปาเลสไตน์เสียชีวิตแล้ว 1,100 ราย ส่วนฝ่ายอิสราเอล เสียชีวิต 1,200 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 12 ต.ค. 66)

ภูมิหลังความขัดแย้งระหว่างอิสราเอล-ปาเลสไตน์

เมื่อกว่า 3,000 ปีที่แล้วบนพื้นที่อิสราเอลในปัจจุบันหรือเยรูซาเล็ม เคยอยู่ในการครอบครองของชาวอียิปต์มาก่อน ต่อมาจักรวรรดิออตโตมันได้ เข้ามาครอบครองดินแดนและได้ตั้งชื่อเยรูซาเล็มและ พื้นที่โดยรอบว่า “ปาเลสไตน์” แต่จุดเปลี่ยนที่สำคัญ เริ่มต้นขึ้นในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 1 เมื่ออาณาจักรออตโตมัน ล่มสลาย อังกฤษให้สัญญาว่าจะมอบดินแดนคืน ให้กับชาวยิว หากชนะสงคราม ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ ชาวยิวอพยพเข้ามาในปาเลสไตน์เป็นจำนวนมากเกิด ความขัดแย้งระหว่างยิวและอาหรับ ต่อมาในปี ค.ศ. 1947 สหประชาชาติได้มีมติแบ่งปาเลสไตน์ออกเป็น 2 ส่วน และกำหนดให้พื้นที่เยรูซาเล็มเป็นดินแดนร่วม (Common Land) ซึ่งทำให้ในปี ค.ศ. 1948 ชาวยิวได้จัดตั้งและ ประกาศเป็นเอกราช โดยตั้งชื่อว่า “อิสราเอล” ซึ่งสร้างความไม่พอใจ ให้แก่ปาเลสไตน์และชาติอาหรับนำไปสู่การเกิดสงคราม ในปี ค.ศ.1967 หรือที่เรียกว่า “สงคราม 6 วัน” (Six Day War) ซึ่งอิสราเอลเป็นฝ่ายชนะ และสามารถยึดครองพื้นที่อื่นไปได้แต่การสู้รบยังมีคงมีต่อมาเรื่อย ๆ โดย ชาวปาเลสไตน์ถูกขับไล่ไปอยู่ในพื้นที่เล็กๆ ที่เรียกว่า ฉนวนกาซา จนกระทั่ง ปี ค.ศ. 1993 มีการสร้างข้อตกลงเจราซาสงบศึกหรือ “ข้อตกลงออสโล” แต่กลุ่มหัวรุนแรงอย่างกลุ่มฮามาสไม่พอใจจึงทำให้ความขัดแย้งระหว่าง สองประเทศนี้เกิดขึ้นและยังคงดำเนินมาจนถึงปัจจุบันนี้

ท่าทีประชาคมโลก

กลุ่มสนับสนุนอิสราเอล

สหรัฐฯ : แสดงบทบาทอย่างชัดเจนในการสนับสนุนอิสราเอล โดย เคลื่อนย้ายเรือบรรทุกเครื่องบิน USS Gerald R. Ford เรือลาดตระเวน ตติขีปนาวุธ เรือพิฆาตตติขีปนาวุธและเครื่องบินไอพ่นไปยังทะเล เมดิเตอร์เรเนียนตะวันออก

อังกฤษ แคนาดา ฝรั่งเศส เยอรมัน อิตาลี : ออกประณาม การกระทำของกลุ่มฮามาส รวมทั้งกล่าวว่าอิสราเอลมีสิทธิเต็มที่ที่จะ ปกป้องตัวเอง และยึดหยัดที่จะเคียงข้างอิสราเอล

องค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (นาโต) : แถลงการณ์ว่า อิสราเอลมีสิทธิป้องกันตนเองจากการโจมตีของกลุ่ม ก่อการร้าย แต่จะต้อง ปกป้องชีวิตของประชาชนผู้บริสุทธิ์ด้วย

กลุ่มสนับสนุนฮามาส-ปาเลสไตน์

จีน : มีการเรียกร้องให้ใช้ “ความสงบและอดกลั้น” ของทุกฝ่าย และ เสนอความคิดเห็นว่าความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจะต้องดำเนินการด้วยแนวทาง การแก้ไขปัญหาสองรัฐ และการสถาปนารัฐปาเลสไตน์ที่เป็นอิสระ

รัสเซีย : คัดค้านการประณามโจมตีของกลุ่มฮามาส แต่ไม่ได้แสดง การสนับสนุนกลุ่มฮามาส พร้อมทั้งเรียกร้องให้หยุดยิงและลดความรุนแรง

อิหร่าน-ซาอุดีอาระเบีย : อิบราฮิม ไรซี ประธานาธิบดีอิหร่าน และ โมฮัมหมัด บิน ซัลมาน มกุฎราชกุมาร และนายกรัฐมนตรีแห่ง ซาอุดีอาระเบีย ได้ต่อโทรศัพท์สายตรงเพื่อหารือกันถึงทางออกของ การสู้รบระหว่างกองทัพอิสราเอลกับกลุ่มฮามาสในครั้งนี้ นับเป็นการพูดคุย ทางโทรศัพท์อย่างเป็นทางการครั้งแรกในรอบ 7 ปีของผู้นำทั้งสองประเทศ ที่ก่อนหน้านี้เป็นปฏิปักษ์ต่อกันมาโดยตลอด

คูเวต : แสดงความกังวลต่อสถานการณ์การสู้รบ พร้อมกับกล่าวโทษ อิสราเอลที่โจมตีอย่างโจ่งแจ้ง

อิสตันบูล : แสดงความยินดีต่อสถานการณ์การสู้รบในครั้งนี้

การดำ-สันนิบาตอาหรับ : เรียกร้องให้ทั้งสองฝ่ายปกป้องพลเรือนและ ใช้ความยับยั้งชั่งใจพร้อมยุติการสู้รบในอิสราเอลและฉนวนกาซาในทันที

ชาติมุสลิม-อียิปต์-โมร็อกโก-UAE-จอร์แดน : เรียกร้องให้ทั้งสองฝ่าย ปกป้องพลเรือนและใช้ความยับยั้งชั่งใจพร้อมยุติการสู้รบในอิสราเอลและ ฉนวนกาซาในทันที หลีกเลี่ยงการกระทำใด ๆ ที่อาจทำให้สถานการณ์ เลวร้ายลง

ผลกระทบและข้อเสนอแนะ

จากสงครามที่เกิดขึ้น ประเทศไทยเป็นชาวต่างชาติอันดับที่ 1 ที่มียอด ผู้เสียชีวิตมากที่สุด โดยมีจำนวนผู้เสียชีวิต 21 คน ผู้ที่บาดเจ็บ 13 คน และถูกจับเป็นตัวประกัน 14 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 12 ต.ค. 66) ดังนั้น ประเทศไทยควรเร่งประสาน การดำเนินการกับทุกฝ่ายทั้งด้านการเมือง การทูต และความมั่นคง เพื่อให้ความช่วยเหลือแรงงานชาวไทยทั้งผู้ที่ได้ รับผลกระทบทั้งที่เสียชีวิต บาดเจ็บ และถูกจับเป็นตัวประกันให้ได้รับความ ปลอดภัยให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ พร้อมทั้งเตรียมการวางแผนอพยพแรงงานไทย ที่ต้องการออกจากพื้นที่สู้รบและต้องการกลับประเทศไทย อย่างน้อย 5,000 คน ให้กลับถึงประเทศไทยอย่างปลอดภัย ก่อนที่สถานการณ์ จะลุกลามบานปลายเพราะหากมีการเข้าร่วมของกลุ่มอื่น ๆ เพิ่มเติม โดยเฉพาะกลุ่มฮิซบอลเลาะห์ ของเลบานอน ที่เป็นคู่ขัดแย้งกับอิสราเอล ซึ่งอาจทำให้สถานการณ์มีความตึงเครียดมากขึ้น ส่งผลให้การช่วยเหลือ แรงงานไทยมีความยากลำบากมากขึ้น นอกจากนี้รัฐบาลควรกำหนด แนวทางการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ (Strategic Communication) เพื่อ สื่อสารในการสร้างความเข้าใจอย่างชัดเจนถึงการดำเนินการของรัฐบาลต่อ ประชาชนภายในประเทศ และท่าทีของรัฐบาลไทยต่อเวทีระหว่างประเทศ ที่ไม่แสดงถึงการเลือกข้าง

อ้างอิง

- (1) รอบโลก By กรุณา บัวคำศรี
- (2) <https://www.thaipbs.or.th/news/content/332702>
- (3) <https://www.salika.co/2023/10/09/china-policy-palestine-israel-conflict/>
- (4) <https://thestandard.co/israel-army-believe-hamas-hostage-hide-spot/>
- (5) <https://www.thaipbs.or.th/news/content/332744>
- (6) รองศาสตราจารย์ ดร.บิตรีสมณม ถอดบทเรียนวิกฤตอิสราเอล-ปาเลสไตน์: Amidst the Geopolitical Conflict

ท่าทีและข้อเสนอแนะของจีนในที่ประชุม Beijing Xiangshan Forum 2023

SSC Focus ฉบับที่ 2/67 (เดือน พ.ย. 66)

การประชุม Beijing Xiangshan Forum ครั้งที่ 10 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 29-31 ต.ค. 66 ณ กรุงปักกิ่ง สปจ. ภายใต้หัวข้อหลัก คือ ความมั่นคงร่วมและสันติภาพที่ยั่งยืน (Common Security and Lasting Peace) มีผู้เข้าร่วมมากกว่า 1,800 คน จากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

ในวันที่ 31 ต.ค. 66 นาย Nong Rong ผู้ช่วย รมว.กต. จีน (China's Assistant Minister of Foreign Affairs) ได้กล่าวปาฐกถาพิเศษเกี่ยวกับ “ท่าทีและข้อเสนอแนะของจีนต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในอิสราเอล-ปาเลสไตน์ (Palestinian-Israeli Conflict) และวิกฤตการณ์ยูเครน (Ukraine Crisis)” โดยเน้นย้ำว่า “จีนจะยึดมั่นในทิศทางส่งเสริมการเจรจาเพื่อสันติภาพ และสนับสนุนให้ประเทศต่าง ๆ ในการส่งเสริมความไว้วางใจด้านความมั่นคงซึ่งกันและกัน (Enhance Mutual Security Confidence) จัดการกับความแตกต่าง (Manage Differences) และลดความตึงเครียดผ่านการพูดคุยและเจรจาและการสื่อสารที่ตรงไปตรงมา (Defuse Tensions through Candid Dialogue and Communication)” ซึ่งจีนมีท่าทีและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ความขัดแย้งระหว่างอิสราเอล-ปาเลสไตน์

1.1 จีนเรียกร้องให้มีการยุติการสู้รบระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ การเรียกร้องดังกล่าวสอดคล้องกับจุดยืนที่มีมายาวนานในการสนับสนุนการแก้ปัญหาอย่างสันติผ่านการเจรจาและการปรึกษาหารือ จีนมองว่าแนวทางนี้เป็นแนวทางที่สมดุลกับทุกฝ่าย เนื่องจากทำให้จีนสามารถรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับทั้งอิสราเอลและปาเลสไตน์ และมีส่วนร่วมในความพยายามระหว่างประเทศในการไกล่เกลี่ยความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

1.2 จีนมุ่งมั่นในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม จีนดำเนินการทางการทูตควบคู่ไปกับความมุ่งมั่นในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม โดยจีนเป็นผู้มีส่วนร่วมในความพยายามด้านมนุษยธรรมระหว่างประเทศ โดยให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งและภัยพิบัติ

ทางธรรมชาติ โดยจีนได้ให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่ปาเลสไตน์ และจีนได้แสดงความเต็มใจที่จะมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูความไว้วางใจกัน

1.3 จีนสนับสนุนการแก้ปัญหาสองรัฐ (Two-state Solution) เพื่อ

หาทางออกของทั้ง 2 รัฐ การเน้นย้ำถึง การแก้ปัญหาสองรัฐสำหรับปัญหาอิสราเอล-ปาเลสไตน์เป็นการสะท้อนจุดยืนของจีนในการสนับสนุนการสถาปนารัฐปาเลสไตน์ที่เป็นเอกราชโดยพื้นฐานของเส้นเขตแดนในปี ค.ศ. 1967 โดยมีกรุงเยรูซาเลมตะวันออกเป็นเมืองหลวง รวมทั้งเรียกร้องให้ประชาคมระหว่างประเทศทำงานเพื่อให้บรรลุการแก้ปัญหาของสองรัฐ และมีส่วนร่วมในความพยายามทางการทูตเพื่อนำมาซึ่งการแก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสันติ

2. วิกฤตในยูเครน สำหรับความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครน จีนยังคงยึดมั่นในทิศทางที่ถูกต้องในการเจรจาเพื่อสันติภาพ (Peace Talk) พร้อมทั้งเรียกร้องให้ทุกฝ่ายยุติความเป็นปรปักษ์และลดความรุนแรง และหาแนวทางในการเริ่ม การเจรจาครั้งใหม่เพื่อสันติภาพ

กล่าวโดยสรุป

โดยสรุปจะเห็นว่าจีนให้ความสำคัญกับพันธกรณีของจีน ในการส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในเวทีระหว่างประเทศ โดยเรียกร้องให้ยุติการหยุดยิงในความขัดแย้งระหว่างอิสราเอล-ปาเลสไตน์ และรัสเซีย-ยูเครน รวมถึงการมุ่งเน้นในเรื่องความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการแก้ปัญหาสองรัฐ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความพยายามของจีนในการแสดงบทบาทเชิงสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งระดับโลก และส่งเสริมระเบียบโลกที่มีความสันติมากขึ้น

อ้างอิง

1. Aqsa Younas Rana. (2023). China's Call for Peace: A Deep Dive into the Beijing Xiangshan Forum. <https://bnn.network/world/china/chinas-call-for-peace-a-deep-dive-into-the-beijing-xiangshan-forum/>
2. Global Times. (2023). China will hold high-level GSI events focused on dialogue and exchange for global security issues: Assistant FM Nong Rong. <https://www.globaltimes.cn/page/202310/1300902.shtml?fbclid=IwAR1lcfjg8-zSTFp0eHWWWq4Hd31k0L85Tc7QnEYVD0-I->

การอ้างสิทธิ์ของจีนในทะเลจีนใต้ : เส้นประกี่เส้น ?

Track II Monitor ฉบับที่ 1/67 (เดือน ต.ค. 66)

ทะเลจีนใต้ (The South China Sea) เป็นพื้นที่พิพาทระหว่างจีนและหลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มานาน เนื่องจากมีการอ้างสิทธิ์เหนือหมู่เกาะและทะเลที่ซ้อนกัน ซึ่งกำลังทวีความตึงเครียด จากการที่จีนแสดงท่าทีแข็งกร้าวมากขึ้นในการอ้างสิทธิ์ ทำให้หลายฝ่ายออกมาแสดงความเห็นต่อท่าทีดังกล่าว ISEAS – Yusof Ishak Institute ซึ่งเป็น Think Tank ของสิงคโปร์ ได้เผยแพร่บทความเรื่อง “China's Claim on the South China Sea : How Many Dashes Make a Line ?” บนเว็บไซต์ FULCRUM สรุปใจความสำคัญได้ดังนี้

การเปิดตัว แผนที่ “มาตรฐาน” ฉบับใหม่ (A new standard map) ของทะเลจีนใต้โดย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ (Ministry of Natural Resources) ของจีนเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2566 ที่ผ่านมาก ได้กระตุ้นให้เกิดปฏิกิริยาเชิงลบจากประเทศ เพื่อนบ้านของจีน เนื่องจากแผนที่ดังกล่าวมีเส้นประล้อมรอบพื้นที่ส่วนใหญ่ในทะเลจีนใต้ รวมถึงเส้นประทางตะวันออกของไต้หวัน ทำให้มีการตั้งคำถามว่า แผนที่ฉบับใหม่นี้แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงการอ้างสิทธิ์ในพื้นที่ทับซ้อนในดินแดนของจีนหรือไม่ ซึ่งคำตอบง่าย ๆ คือ “ไม่”

ประวัติศาสตร์การอ้างสิทธิ์ของจีนในทะเลจีนใต้

การอ้างสิทธิ์ของจีนในพื้นที่ตอนใต้ที่ผ่านมาถูกตรวจสอบและบางครั้งถูกโจมตีถึงความไม่เหมาะสม โดยจีนได้เผยแพร่ แผนที่ที่มี “เส้นรูปตัว U” (U-shaped line) อ้างสิทธิ์เหนือน่านน้ำทะเลจีนใต้เป็นครั้งแรก เมื่อปี ค.ศ. 1948 ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของ “แผนที่เขตปกครองของสาธารณรัฐจีน” (Atlas of Administrative Areas of the Republic of China) เอกสารที่ปรากฏในจดหมายเหตุของสาธารณรัฐจีน (Republic of China : ROC) แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการแห่งรัฐ (Government Committee) ที่ขีดเส้น

บนแผนที่ฉบับนี้ ตั้งใจให้เป็นแผนผังบังซึ่งการอ้างสิทธิ์ของสาธารณรัฐจีนเหนือหมู่เกาะต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ ซึ่งมีที่มาจากมติที่ประชุมคณะกรรมการเมื่อปี 1946 ที่ให้ร่างแผนที่เพื่อกำหนดขอบเขตของพื้นที่ที่จะได้รับเพื่อให้ได้มาซึ่งเกาะต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ หรือ “ร่างแผนที่ตำแหน่งของหมู่เกาะในทะเลจีนใต้” (Nanhai zhudao weizhi lüetu, 南海诸岛位置略) ซึ่งมีเส้นประ 8 เส้น ล้อมรอบทะเล และสิ้นสุดด้วยเส้นที่แยกฟิลิปปินส์ออกจากไต้หวัน แผนที่ฉบับนี้ถูกสร้างขึ้นโดยสาธารณรัฐจีน ซึ่งเป็นรัฐบาลที่ได้รับการยอมรับของทั้งจีนแผ่นดินใหญ่และไต้หวันในขณะนั้น

หลังจากสงครามโลกครั้งที่สองได้มีการประชุมอภิปรายในหมู่ข้าราชการระดับสูงของจีนเรื่องขอบเขตดินแดนที่แน่นอนของจีนอย่างละเอียด เนื่องจากไม่เคยมีรัฐบาลจีนสมัยใดอ้างสิทธิ์ใน หมู่เกาะสแปรตลีย์มาก่อนจึงมีความเชื่อที่ว่า ฟิลิปปินส์ที่เพิ่งได้รับเอกราช หรืออินโดจีนของฝรั่งเศส หรือทางการของอังกฤษในเกาะบอร์เนียว อาจเข้ามาอ้างสิทธิ์เหนือดินแดนดังกล่าวได้ การถกเถียงในเรื่องนี้ยังคงไม่มีทางออกจนกระทั่งในปี 1947 กระทรวงมหาดไทยได้จัดประชุมร่วมกับผู้แทนจากกระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ และกองบัญชาการกองทัพเรือ ซึ่งมีงานวิจัยระบุว่า การประชุมครั้งนี้เองที่จีนตัดสินใจอย่างเป็นทางการให้กำหนดจุดที่สุดของการอ้างสิทธิ์ของจีนควรเป็นจุดที่มีชื่อว่า James Shoal

ที่มาภาพ: www.aljazeera.com/news/2023/8/30/india-lodges-protest-with-china-over-map-claiming-border-territory

อย่างไรก็ตาม การกล่าวอ้างนี้ยังไม่มี ความชัดเจน ในช่วงปลายปี 1947 กระทรวงสารสนเทศของสาธารณรัฐจีนได้ตีพิมพ์ “คู่มือ” ฉบับใหม่ โดยบันทึกไว้ในหน้าหนึ่ง ว่า “เขตแดนทางใต้สุด ยังคงต้องมีการกำหนด และอธิปไตยของหมู่เกาะ Tuansha ทางตอนใต้ถูกแย่งชิงระหว่างจีน เครือจักรภพฟิลิปปินส์ และอินโดจีน” เป็นที่น่าสังเกตว่า ชื่อทางการภาษาจีนของหมู่เกาะ สแปรตลีย์

ในเวลานั้นคือ “Tuansha” ไม่ใช่ “Nansha” ซึ่ง “Tuansha” ที่แปลว่า “ทรายแห่งความวุ่นวาย” ดูเหมือนจะแปลมาจากคำว่า “พื้นที่อันตราย” ซึ่งปรากฏบนแผนที่ภาษาอังกฤษในสมัยนั้น

๕. นโยบายการอ้างสิทธิ์ของจีน

หลังจากชัยชนะในสงครามกลางเมืองจีน รัฐบาลคอมมิวนิสต์ใหม่มีข้อตกลงร่วมกับพันธมิตรในขบวนการคอมมิวนิสต์เวียดนามและประกาศ **แผนที่ฉบับใหม่** ในช่วงต้นทศวรรษ 1950 (ก่อนที่ฝรั่งเศสจะยินยอมถอนตัวออกจากอินโดจีน) โดยละเว้นเส้นประ 2 เส้นที่ลากผ่านอ่าวตังเกี๋ย (อ่าวเป๋ยปูในภาษาจีน) เส้นรูปตัวยูจึงเหลือ **เส้นประ 9 เส้น** โดยยังคงรวมเอาหมู่เกาะ พาราเซล หมู่เกาะสแปรตลีย์ และไต้หวันไว้ด้วย

แม้ว่าเส้นที่แสดงการอ้างสิทธิ์นี้ยังคงอยู่ในแผนที่จีน แต่ก็ยังไม่เคยมีการระบุตำแหน่งที่แน่นอนของเส้นประดังกล่าว และจีนไม่เคยอธิบายความหมายของเส้นประอย่างเปิดเผยต่อสาธารณะ อย่างไรก็ตาม ในปี 2009 คณะผู้แทนจีนประจำสหประชาชาติได้เผยแพร่แผนที่ทะเลจีนใต้ฉบับใหม่ที่แตกต่างจากเดิมเล็กน้อย โดยยังคงมีเส้นประ 9 เส้น แต่อยู่ในตำแหน่งที่ต่างจากเดิมเล็กน้อย และมีเส้นประเพียงเส้นเดียวที่อยู่ระหว่างฟิลิปปินส์และไต้หวัน

ที่มาภาพ: <https://www.rfa.org/english/commentaries/line-07162015121333.html>

การประชุมสุดยอดผู้นำ APEC 2023

SSC Current Issue ฉบับที่ 3/67 (เดือน พ.ย. 66)

สถานการณ์ปัจจุบัน

บรรดาผู้นำและผู้แทนระดับสูง ทั้ง 21 เขตเศรษฐกิจ เข้าร่วมการประชุมสุดยอดความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation: APEC) ปี 2023 ที่เมืองซานฟรานซิสโก รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 15-17 พ.ย. 66

ภายใต้หัวข้อ “การสร้างอนาคตที่ยืดหยุ่นและยั่งยืนสำหรับทุกคน” (Creating a Resilient and Sustainable Future for All) สหรัฐฯ ให้เหตุผลที่เลือกนครซานฟรานซิสโกในการเป็นเจ้าภาพในครั้งนี้ เนื่องจากเป็นที่ตั้งของซิลิคอนวัลเลย์ และเป็นเขตเศรษฐกิจที่ใหญ่เป็นอันดับ 4 ของสหรัฐฯ นอกจากนี้ ยังเป็นเมืองตัวแทนของความยืดหยุ่นทั้งในด้านวัฒนธรรมและด้านนวัตกรรมอีกด้วย

ที่มาภาพ: The Standard

สิ่งที่น่าจับตามองสำคัญที่สุด คือ การพบกันระหว่าง โจ ไบเดน ประธานาธิบดีสหรัฐฯ กับ สีจิ้นผิง ประธานาธิบดีจีน ซึ่งจะร่วมกันหารือทวิภาคีในประเด็นต่าง ๆ ทั้งการเมือง ความมั่นคง การทหาร และการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ขณะที่ นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรีของไทย เข้าร่วมประชุมครั้งนี้ เพื่อสร้างโอกาสความร่วมมือทางเศรษฐกิจต่อไป

การประชุมสุดยอดผู้นำจีน-สหรัฐฯ และการประชุมเอเปค ครั้งที่ 30

การประชุมสุดยอดผู้นำจีน-สหรัฐฯ ถือเป็นการประชุมแบบเผชิญหน้ากันครั้งแรกระหว่างผู้นำทั้งสอง นับจากการประชุมสุดยอดที่เกาะบาห์ลี อินโดนีเซีย เมื่อปี 2565 ประเด็นระดับโลกที่ต้องจับตามองในครั้งนี้ ได้แก่ สงครามอิสราเอล-ฮามาส สงครามรัสเซีย-ยูเครน ตลอดจนประเด็นด้านความสัมพันธ์ระหว่างรัสเซีย-เกาหลีเหนือ และความท้าทายอื่น ๆ ในมิติด้านภูมิรัฐศาสตร์และความมั่นคง ท่ามกลางความพยายามของทั้งสองรัฐบาลที่ต้องการจะยกระดับความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศให้กลับมาแนบแน่นอีกครั้ง รวมถึงเรื่องการฟื้นฟูความสัมพันธ์และการค้าระหว่างสองประเทศ เป็นต้น

จีน ประธานาธิบดี สี จะจัดการความสัมพันธ์กับสหรัฐฯ ตามหลักการ 3 ประการ คือ การเคารพซึ่งกันและกัน การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และความร่วมมือที่ได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย โดยจีนต้องการใช้เวทีนี้ในการสร้างความชอบธรรมและพยายามให้ทั่วโลกเป็นพยานในการที่จะบังคับสหรัฐฯ ให้ต้องกลับมาปฏิบัติตามแถลงการณ์ร่วมจีน-สหรัฐฯ 3 ฉบับ และการยอมรับนโยบายจีนเดียว รวมทั้งหยุดยั้งการแทรกแซงด้านเทคโนโลยีนวัตกรรมของจีน

สหรัฐฯ ใช้เวทีนี้ในการสร้างผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจในการต่อยอดความก้าวหน้าของกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอินโด-แปซิฟิก (Indo-Pacific Economic Framework: IPEF) ในขณะที่เดียวกันจะใช้เวทีนี้ในการป้องกันไม่ให้มหาอำนาจอื่น โดยเฉพาะจีน เข้ามามีอิทธิพลหรือขยายอิทธิพลในภูมิภาคอีกด้วย แม้ว่าภูมิภาคนี้มีกลไกที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและ

ต่อมา ใน ค.ศ. 2013 Sinomap หน่วยงานรับผิดชอบด้านแผนที่รัฐของจีนได้เผยแพร่ “แผนที่แนวตั้งฉบับใหม่” ของเขตแดนจีน ซึ่งมีการผลิตซ้ำโดยสำนักพิมพ์ Hunan Map ในปีที่ถัดมา แผนที่ฉบับนี้ **เพิ่มเส้นประใหม่เส้นที่ 10 บริเวณตะวันออกของไต้หวัน** รัฐบาลฟิลิปปินส์ได้ออกมาประท้วงแผนที่ฉบับนี้ แม้ว่าจะไม่ใช่การอ้างสิทธิ์ใหม่ แต่เป็นเพียงวิธีการใหม่ในการแสดงการอ้างสิทธิ์เดิมก็ตาม

ในความเป็นจริง “เส้นที่ระบุการอ้างสิทธิ์ของจีนไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญนับตั้งแต่ปี 1948” และ “การอ้างสิทธิ์ยังคงมีพื้นฐานเดิมที่ไม่สมเหตุสมผลเช่นเดียวกับในอดีต”

ข้อมูลความคิดเห็นต่อประเด็นการอ้างกรรมสิทธิ์ของจีนในทะเลจีนใต้ที่เผยแพร่โดย ISEAS – Yusof Ishak Institute ในบทความฉบับนี้ สะท้อนเพียงหนึ่งมุมมองของฝ่ายวิชาการ ซึ่งหน่วยงานด้านความมั่นคงควรได้รับทราบ รวมทั้งติดตามความเคลื่อนไหวของตัวแสดง (Actor) แต่ละฝ่ายอย่างรอบด้านต่อไป

อ้างอิง: <https://fulcrum.sg/chinas-claim-on-the-south-china-sea-how-many-dashes-make-a-line/>

การค้าระหว่างประเทศจำนวนมาก เช่น WTO, G20, APEC, ASEAN, RCEP ซึ่งถือเป็นสิ่งบ่งชี้สำคัญที่แสดงให้เห็นว่าสหรัฐฯ กลับมาให้ความสำคัญต่อการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดในเอเชีย

ทั้งนี้ IPEF คือ หัวใจสำคัญทางด้านเศรษฐกิจในยุคศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของสหรัฐฯ ประกอบไปด้วยเสาหลักเศรษฐกิจ 4 ด้าน คือ เศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกัน เศรษฐกิจที่มีความยืดหยุ่นพร้อมรับมือกับผลกระทบ เศรษฐกิจสะอาด และเศรษฐกิจที่มีความยุติธรรม โดยหวังที่ผ่านมา ตัวแทนเจรจาจาก 14 ประเทศได้เร่งปิดกรอบ IPEF เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพลังงานสะอาด การจัดคอร์รัปชัน และการหลีกเลี่ยงภาษี เพื่อจะสามารถประกาศความร่วมมือได้ทันงาน APEC

ไทยกับการประชุมเอเปค ครั้งที่ 30

โดยภาพรวมจะเป็นการสานต่อผลลัพธ์ของการเป็นเจ้าภาพเอเปคของไทยเมื่อปี 2565 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเด็นความยั่งยืนในภูมิภาคที่ไทยได้ประกาศเป้าหมายกรุงเทพฯ ว่าด้วย BCG Economy หรือ เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy) 5 ประเด็นสำคัญที่ไทยจะผลักดันในการประชุมเอเปค 2023 ได้แก่

1) การค้าและการลงทุน ย้ำความมุ่งมั่นต่อระบบการค้าพหุภาคีที่มีองค์การการค้าโลกเป็นแกนกลางผลักดันงานเรื่องเขตการค้าเสรีเอเชีย-แปซิฟิก (FTAAP) และนำเสนอนโยบายเชิงรุกของไทยในการจัดทำและยกระดับเขตการค้าเสรี (Free Trade Area: FTAs) ต่าง ๆ

2) ความเชื่อมโยง ผ่านการเสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานโดยนำเสนอโครงการแลนด์บริดจ์ของไทย และส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างประชาชน โดยเฉพาะผ่านการเดินทางและการท่องเที่ยว

3) ความยั่งยืน ผลักดันการสานต่อเป้าหมายกรุงเทพฯ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการปล่อยคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์และความเป็นกลางทางคาร์บอน นำเสนอกรอบนโยบาย ZEV (Zero Emission Vehicle) การตั้งเป้าหมายการผลิตหรือรถยนต์ที่ปล่อยมลพิษเป็นศูนย์ การเงินสีเขียว และพลังงานสะอาดของไทย

4) เศรษฐกิจดิจิทัล ส่งเสริมการค้าดิจิทัล E-Commerce และนวัตกรรมใหม่ ๆ เช่น AI โดยตระหนักถึงความสำคัญของการกำกับดูแลเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบในเชิงลบ และ

5) ความครอบคลุมและความเท่าเทียม เน้นการจัดความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำนำเสนอกรอบนโยบายของไทยที่สนับสนุนกลุ่มเปราะบาง พัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและระดับปริญญาตรี และในโอกาสนี้ นายกฯ ไทยจะร่วมหารือกับภาคเอกชนชั้นนำของสหรัฐฯ และประเทศอื่น ๆ เพื่อหวังดึงแหล่งเงินทุนมาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น

ผลกระทบและข้อเสนอแนะ

การพบปะของสองผู้นำประเทศ ในการประชุมสุดยอดผู้นำเอเปค อาจส่งสัญญาณที่มีผลกระทบต่อนโยบายต่างประเทศของไทย ในการประสานความ

ร่วมมือด้านต่าง ๆ อาทิ การค้าและการลงทุน เพื่อผลประโยชน์แห่งชาติ ในขณะที่เดียวกันก็อาจสะท้อนถึงข้อจำกัดบางประการ ที่ไทยควรเตรียมรับมือและกำหนดท่าทีที่เหมาะสม เพื่อรักษาดุลอำนาจความสัมพันธ์ระหว่างมหาอำนาจทั้งสองประเทศ

การประชุมเอเปค 2023 นี้ เป็นโอกาสของไทยที่ได้เสนอแนวทางยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนต่อเอเปค และสะท้อนบทบาทที่สร้างสรรค์ในการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการเติบโตที่เข้มแข็ง ยืดหยุ่น ยั่งยืน และครอบคลุมของเขตเศรษฐกิจสมาชิกเอเปคและภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกในภาพรวม ซึ่งจะช่วยยกระดับความเชื่อมั่นที่นานาชาติมีต่อไทย ส่งเสริมภาพลักษณ์การเป็นพันธมิตร

สหรัฐอเมริกาหวังสร้างความสัมพันธ์กับเวียดนาม

Track II Monitor ฉบับที่ 2/67 (เดือน พ.ย. 66)

เวียดนาม ถือเป็นประเทศสำคัญที่ตั้งอยู่บนภูมิรัฐศาสตร์ที่น่าจับตามองอย่างยิ่ง แม้ว่าจะมีความใกล้ชิดและอาณาเขตติดต่อกับจีน แต่ปัญหาความขัดแย้งได้สร้างความหวาดระแวงต่อกัน ในขณะที่ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ กับเวียดนาม ได้ยกระดับไปสู่ “หุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership)” แม้ว่าความสัมพันธ์จะดูเหมือนใกล้ชิดกันอย่างมาก แต่ก็ยังคงปรากฏความคลุมเครือ จึงเป็นที่น่าติดตามว่า เวียดนามจะรักษาดุลอำนาจระหว่างสหรัฐฯ และจีน อย่างไร...Track II Monitor โดยศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ฉบับนี้ จึงขอนำเสนอข้อมูลและมุมมองที่น่าสนใจจากบทความเรื่อง “Biden Hopes for Vietnam Breakthrough” เผยแพร่บนเว็บไซต์ RAND Corporation หน่วยงานด้านวิชาการของสหรัฐอเมริกา สรุปใจความสำคัญได้ดังนี้

ภูมิรัฐศาสตร์เวียดนาม

เวียดนามเป็นประเทศที่มีลักษณะเป็นแนวยาว และมีภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงชันระหว่างที่ราบลุ่มแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์ทางตอนเหนือและใต้ ชื่ออย่างเป็นทางการ คือ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ตั้งอยู่ทางด้านตะวันออกสุดของคาบสมุทรอินโดจีน มีพื้นที่รวม 311,699 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 96 ล้านคน ใน พ.ศ. 2562 จึงถือเป็นประเทศที่มีประชากรมากทีสุดเป็นอันดับ 15 ของโลก และเป็นอันดับ 9 ของเอเชีย มีอาณาเขตด้านทิศเหนือ ติดกับประเทศจีน และทิศตะวันตก ติดกับประเทศลาว ทิศตะวันตกเฉียงใต้ติดกับประเทศกัมพูชาและอ่าวไทย และทิศตะวันออกติดกับอ่าวตังเกี๋ย และมีชายฝั่งทะเลยาวติดกับทะเลจีนใต้ มีเมืองหลวงชื่อ “ฮานอย” และเมืองที่ใหญ่ที่สุดคือ “นครโฮจิมินห์” (เดิมชื่อว่า ไซ่ง่อน) ในอดีตดินแดนส่วนใหญ่เคยเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิจีน จนกระทั่งตกเป็นอินโดจีนของฝรั่งเศสในช่วงกลางศตวรรษที่ 19 และภายหลัง การปฏิวัติเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2488 กองทัพประชาชนในนาม “เหวียดมินญ์” นำโดย โฮจิมินห์ ได้นำเวียดนามปลดแอกจากปกครองของฝรั่งเศส ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง เวียดนามต้องเผชิญกับสงครามที่ยืดเยื้อ หลังจากนั้น สงครามเวียดนามได้ปะทุขึ้น เวียดนามจึงถูกแยกเป็นสองส่วนคือ เวียดนามเหนือ (สาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสหภาพโซเวียตและจีน และเวียดนามใต้ (สาธารณรัฐเวียดนาม) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐฯ ต่อมาในปี พ.ศ. 2519 ดินแดนทั้งหมดได้รวมกันเป็นสังคมนิยม ในชื่อ “สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม”

ปัจจุบันเวียดนามเป็นประเทศกำลังพัฒนา โดยได้รับการจัดอันดับให้เป็นหนึ่งในประเทศที่มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงที่สุดในคริสต์ศตวรรษที่ 21 คาดว่าศักยภาพทางเศรษฐกิจของเวียดนามจะทัดเทียมกับประเทศพัฒนาแล้วภายในปี พ.ศ. 2593 อย่างไรก็ตาม ประชากรจำนวนมากยังประสบกับความยากจน และเวียดนามยังเผชิญความโดดเดี่ยว ทางการเมือง ปัญหาสำคัญได้แก่ การทุจริตทางการเมือง รวมถึงการให้เสรีภาพสื่อและสิทธิมนุษยชนในระดับต่ำ

ความสัมพันธ์ระหว่างเวียดนามกับสหรัฐฯ

ตั้งแต่ในปี พ.ศ. 2554 จากการเยือนสหรัฐฯ ของประธานาธิบดีเวียดนาม ได้มีการประกาศยกระดับความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ และเวียดนาม ไปสู่ความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership) ซึ่งแน่นอนว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ยังคงคลุมเครือในความเป็นหุ้นส่วนพันธมิตรนี่ สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทูตเวียดนาม คือ คำจำกัดความใน ความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์

ที่เชื่อถือได้ รวมถึงผลักดันโครงการต่างๆ ในด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การพัฒนาที่ยั่งยืน และส่งเสริมผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ในอนาคตต่อไป

อ้างอิง

- (1) The Standard.(2566).ผู้นำคนใหม่เข้าร่วมการประชุม APEC 2023. <https://thestandard.co/apec-2023-leaders-info/>
- (2) กระทรวงการต่างประเทศ.(2566).การประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ประจำปี 2566. <https://www.mfa.go.th/>
- (3) กรมประชาสัมพันธ์.(2566).การประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ประจำปี 2566 จาก <https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/2455/iid/230752>

(Strategic Partnership) นั้น ซึ่งอาจเป็นลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมอย่างยิ่ง อันอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาค โดยมีนโยบายและแนวคิดทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหารไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งไม่ใช่แค่เพียงความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์เท่านั้น แต่ยังบ่งบอกถึงผลประโยชน์เชิงยุทธศาสตร์ในระยะยาวที่เป็นรูปธรรมร่วมกันอีกด้วย ต่อมาในปี พ.ศ. 2556 สหรัฐฯ และเวียดนามได้ประกาศความสัมพันธ์ **หุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership)** อีกครั้ง ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่แสดงถึงความไม่สอดคล้องทางภูมิรัฐศาสตร์เท่าไรนัก จึงเกิดคำถามต่อสหรัฐฯ ถึงความสัมพันธ์ที่ยังไม่คืบหน้า

ในปี พ.ศ. 2566 ภายใต้อาณัติของประธานาธิบดีไบเดน สหรัฐฯ เชื่อมั่นว่าความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ และเวียดนาม ควรกระชับแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เนื่องจากทั้งสองประเทศมีผลประโยชน์เชิงยุทธศาสตร์ร่วมกันในระยะยาว ซึ่งต่างมุ่งป้องกันไม่ให้จีนครอบงำอินโด-แปซิฟิก นอกจากนี้ ทั้งสองประเทศต่างให้ความสนใจอย่างยิ่งในการสนับสนุน **กฎกติกาของระเบียบโลก (Rules-based International Order)** ที่อิงตามแนวทางยุทธศาสตร์ **ความมั่นคงแห่งชาติ 2022** ที่ระบุไว้ว่า เวียดนามและสิงคโปร์ คือ พันมิตรโดยพฤตินัยของสหรัฐฯ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งทั้งสองประเทศจะช่วยนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก นอกจากนี้ในยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก 2022 ได้ระบุว่าเวียดนาม เป็น “พันธมิตรชั้นนำระดับภูมิภาค” ที่โดดเด่น ซึ่งทัดเทียมกับอินเดีย นิวซีแลนด์ ไต้หวัน และประเทศที่สำคัญอื่น ๆ มุมมองจาก RAND มองว่า อุปสรรคสำคัญที่สุดในการสานสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ และเวียดนาม คือ จีน ซึ่งเวียดนามยังคงอยู่ในวงโคจร ภูมิยุทธศาสตร์ของจีน และสหรัฐฯ พยายามที่จะใช้ประโยชน์จากเวียดนาม

ความสัมพันธ์ระหว่างเวียดนามกับจีน

ในประวัติศาสตร์ เวียดนามถูกรุกรานหลายครั้งจากเพื่อนบ้านทางตอนเหนือ ทำให้นานาชาติต่างร่วมให้ความช่วยเหลือเพื่อปกป้องเวียดนาม โดยมีคำพูดของจีนโบราณที่ว่า “น้ำที่ห่างไกลไม่สามารถดับไฟบริเวณใกล้เคียงได้ (Distant water will not quench the fire nearby)” กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เวียดนามไม่สามารถพึ่งพาพันธมิตรที่อยู่ห่างไกลเพื่อช่วยจัดการปัญหากับจีนได้ ในปี พ.ศ. 2522 หลังสงครามจีน-เวียดนาม (Sino-Vietnamese War) จีนและเวียดนามจึงได้ฟื้นฟูความสัมพันธ์ขึ้นอีกครั้งในปี พ.ศ. 2534 โดยเวียดนามกำหนดข้อจำกัดในภารกิจด้านความมั่นคงเพื่อเอาใจผู้ผู้นำจีน นั่นคือหลักการ “**ปฏิเสธสามประการ (Three Nos)**” ประกอบด้วย 1) ไม่มีพันธมิตรทางทหาร 2) ไม่มีกองทัพต่างชาติที่ประจำการในเวียดนาม และ 3) ไม่มีพันธมิตรกับอำนาจต่างชาติเพื่อต่อสู้กับอีกฝ่าย ทำให้เวียดนามเกิดความกังวลต่อ การยกระดับความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์และพันธมิตรทางทหารกับสหรัฐฯ ที่อาจทำให้จีนตอบโต้เวียดนามที่รุนแรงขึ้น โดยเฉพาะในทะเลจีนใต้ ซึ่งมีปัญหาในเรื่องการอ้างอำนาจอธิปไตยที่ทับซ้อนกัน อาจส่งผลให้จีนใช้กำลังทหารในการแก้ปัญหาข้อพิพาท แต่อย่างไรก็ตาม ด้วยหลักปฏิเสธสามประการ จึงทำให้เวียดนามเชื่อว่าสามารถจัดการกับสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐฯ

การดำเนินการของเวียดนาม

เวียดนามได้เผยแพร่สมุดปกขาวด้านกลาโหมเป็นฉบับแรกในรอบทศวรรษเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของประเทศในการพึ่งพาตนเอง โดยได้เพิ่มการปฏิเสธประการที่ 4 คือ เวียดนามจะไม่ใช้กำลังต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม ได้เพิ่มเติมเงื่อนไข

หนึ่งประการ (One depend) คือ “ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และเงื่อนไขเฉพาะที่เวียดนามจะพิจารณาพัฒนาความสัมพันธ์ด้านการป้องกันประเทศและการทหารที่จำเป็นและเหมาะสม” ซึ่งแสดงคำเตือนที่ชัดเจนที่สุดถึงจีน เนื่องจากเป็นภัยคุกคามด้านความมั่นคงของเวียดนาม และแสดงความพยายามอย่างต่อเนื่องในการสร้างความสมดุลในทุกด้าน ซึ่งทำให้เวียดนามต้องกระชับความสัมพันธ์ด้านกลาโหมกับสหรัฐฯ เนื่องจากรัฐบาลจีนยังคงแสดงท่าทีคุกคามในทะเลจีนใต้ ซึ่งมีนัยสำคัญต่อสหรัฐฯ ในการดำเนินยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก ที่จะทำให้ภูมิภาคนี้ “เสรีและเปิดกว้างจากการบีบบังคับ” ทั้งนี้บริบทความมั่นคงภายนอกของเวียดนาม ที่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและกระชับความสัมพันธ์ด้านกลาโหมที่ลึกซึ้ง โดยเฉพาะจากพฤติกรรมก้าวร้าวของจีนในทะเลจีนใต้ที่ยังคงดำเนินอยู่ ซึ่งทำให้เวียดนามส่งเสริมสถานะความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ

นอกจากนี้ การเมืองภายในประเทศของเวียดนาม เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน และเกิดการถดถอยสมาชิกระดับสูงหลายคนของพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามและหน่วยงานของรัฐ ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ และเวียดนาม เนื่องจากเป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เอนเอียงและเข้าข้างไปทางสหรัฐฯ ในขณะที่ บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามาทำงานใหม่นั้น มีความชื่นชอบและโน้มเอียงไปทางจีนมากกว่า ทำให้นโยบายการขับเคลื่อนของเวียดนามในขณะนี้จะโน้มเอียงไปทางจีน เนื่องจากเวียดนามนั้นแสวงหาความสัมพันธ์ที่ดีจากทั้งสองมหาอำนาจ จึงเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งต่อการรักษาดุลอำนาจของเวียดนาม ที่เป็นเรื่องละเอียดอ่อนอย่างยิ่ง ท่ามกลางสถานการณ์การแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์ที่เข้มข้น

เหตุผลอีกหนึ่งประการที่ความสัมพันธ์ระหว่างเวียดนามและสหรัฐฯ ยังไม่คืบหน้าในความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ เนื่องจากเป็นความสัมพันธ์ระดับยุทธศาสตร์โดยพฤตินัย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกของเวียดนามในการสนับสนุนยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของสหรัฐฯ ซึ่งเวียดนามก็ได้รับการสนับสนุนทางการทูตและเศรษฐกิจเพิ่มเติม รวมถึงอาวุธยุทโธปกรณ์ทางการทหารและการฝึกอบรม เพื่อป้องกันและตอบโต้จีน แต่อย่างไรก็ตาม ก็ไม่สามารถจะระบุได้ว่า คือ การเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership) ซึ่งสหรัฐฯ ได้ดำเนินการเช่นเดียวกับฟิลิปปินส์

ในขณะที่ ด้านเศรษฐกิจ เวียดนามไม่เห็นด้วยกับการถอนตัวออกจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership : TPP) ของสหรัฐฯ เพราะการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของเวียดนาม ทำให้ประเทศจำเป็นต้องดำเนินการปฏิรูปเศรษฐกิจเชิงลึกและเผชิญกับความเสี่ยงสูง แต่ท้ายที่สุดแล้ว ความพยายามนั้นกลับไม่ได้รับผลตอบแทน จนปัจจุบันข้อตกลงดังกล่าวได้เปลี่ยนชื่อเป็น “ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Comprehensive and Progressive Agreement of Trans-Pacific Partnership : CPTPP) ซึ่งการไม่มีสหรัฐฯ เป็นสมาชิกทำให้การยกระดับทางเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการถ่วงดุลกับจีนน้อยลง และจนถึงขณะนี้ ในสมัยรัฐบาลไบเดนก็ยังไม่มีความเห็นที่ชัดเจนว่าจะช่วยให้เวียดนามสามารถพึ่งพาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ในอนาคต ซึ่งเป็นช่องทางที่สำคัญของเวียดนามและสหรัฐฯ ถึงแม้ว่าสหรัฐฯ คือ คู่ค้าอันดับสองรองจากจีน ซึ่งการถอนตัวออกจาก TPP ไม่เพียงแต่สร้างความสับสนและอึดอัดให้แก่เวียดนาม แต่ยังเป็นคำถามถึงอำนาจของสหรัฐฯ ในภูมิภาคอีกด้วย นอกจากนี้ เวียดนามยังอยู่ในสถานะความสัมพันธ์แบบกึ่งไม่เข้าค่ายไม่ออกทางเศรษฐกิจ และยังส่งผลกระทบทางการเมือง ถึงแม้จะมีการเยือนระหว่างกันและกัน เพื่อยกระดับความสัมพันธ์ หรือหารือร่วมกันแล้วก็ตาม แต่ความสัมพันธ์ก็ยังคงไม่คืบหน้า

สรุป เวียดนามตั้งใจแสดงออกถึงท่าทีที่คลุมเครือ และไม่ได้แสดงความเห็นต่อนานาชาติในประเด็นความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership) ระหว่างเวียดนามและสหรัฐฯ เพื่อสร้างช่องว่างโดยหลีกเลี่ยงการตัดสินใจ และใช้วิธีการนิ่งเฉย ซึ่งถือเป็นลักษณะการดำเนินการนโยบายต่างประเทศของเวียดนามต่อการรักษาความสัมพันธ์และดุลอำนาจของทั้งสองมหาอำนาจ

ที่มา: <https://www.rand.org/blog/2023/05/biden-hopes-for-vietnam-breakthrough.html>

วิถีชุมชน “บ้านเกาะจิก” จากเศรษฐกิจเชิงลบ...สู่ต้นแบบการจัดการพลังงานที่มั่นคงและยั่งยืน

SSC Current Issue ฉบับที่ 2/67 (เดือน ต.ค. 66)

แม้จะเป็นเกาะเล็ก ๆ ที่ตั้งอยู่ในบริเวณอ่าวไทยไม่ไกลจากชายฝั่งจังหวัดจันทบุรี และไม่ได้เชื่อมต่อกับโครงข่ายไฟฟ้าบนฝั่ง แต่ “เกาะจิก” ในปัจจุบันมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน และกลายเป็นพื้นที่ต้นแบบของการใช้พลังงานทดแทนอย่างยั่งยืน บนรากฐานของชุมชนที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นด้านการพึ่งพาตนเองและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จนได้รับรางวัลจากหลายแห่งทั้ง ในประเทศและต่างประเทศ Current Issue โดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ฉบับนี้จึงขอนำเสนอเรื่องราวการจัดการพลังงานในวิถีชุมชนต้นแบบบ้านเกาะจิกที่เชื่อมโยงไปสู่ความมั่นคงทางพลังงาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

บ้านเกาะจิก ตั้งอยู่บนพื้นที่ของเกาะจิกนอก ตำบลบางชัน อำเภอลงขัน จังหวัดจันทบุรี มีพื้นที่รวม 700 ไร่ เป็นหมู่บ้านในถิ่นทุรกันดารที่ต้องอาศัยเรือเป็นพาหนะเดินทางเพียงอย่างเดียว มีประชากรอาศัยอยู่กว่าร้อยหลังคาเรือนรวมจำนวนเกือบ 400 คน ประกอบอาชีพประมงชายฝั่งเป็นส่วนใหญ่ ก่อนปี 2545 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้จัดให้พื้นที่นี้อยู่ในหมวดชุมชนที่มี “เศรษฐกิจเชิงลบ” ซึ่งหมายถึง ชุมชนที่ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุนด้านพลังงาน ชาวบ้านจึงต้องอาศัยแสงสว่างจากตะเกียงไต้ ตะเกียงน้ำมัน ตะเกียงเจ้าพายุ รวมถึงเครื่องยนต์ดีเซลขนาดเล็กสำหรับปั่นไฟ แต่ก็ไม่สามารถปั่นไฟได้ตลอด 24 ชั่วโมง เนื่องจากต้นทุนสูงและมีค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาการจัดการพลังงานของชุมชนบ้านเกาะจิก เริ่มต้นขึ้นจาก การจัดทำประชาคมหมู่บ้านในปี 2544 เพื่อแก้ไขปัญหาไฟฟ้า มีการสำรวจและทำวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัยเพื่อขอรับการสนับสนุน การสร้างระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานทดแทนแบบผสมผสานจาก

กระทรวงพลังงาน จนได้รับการอนุมัติและดำเนินการสร้างระบบดังกล่าวโดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม แบตเตอรี่และเครื่องกำเนิดไฟฟ้าจากน้ำมันดีเซล เริ่มทดลองจ่ายไฟครั้งแรกในปี 2547 ต่อมาชุมชนได้จัดตั้งสำนักงานไฟฟ้าพลังงานทดแทนบ้านเกาะจิก หรือ Koh Jik Energy Service Company (ESCO) เพื่อบริหารจัดการ

โรงไฟฟ้าโดยคนในชุมชนเองภายใต้คณะกรรมการบริหารหมู่บ้าน เมื่อไม่ต้องพึ่งพาบริษัทเอกชน ผลประโยชน์ทั้งหมดจึงยังคงอยู่ในชุมชน ที่สำคัญยังดำเนินการควบคุมค่าใช้จ่ายการใช้ไฟฟ้าจากแผงโซลาร์เซลล์ช่วง

กลางวันสลับกับกระแสไฟฟ้าจากเครื่องยนต์ดีเซลและแบตเตอรี่ในช่วงเย็น การเก็บค่าไฟโดยใช้ระบบ Prepaid หรือเติมเงินก่อนใช้ (ปัจจุบันเปลี่ยนมาเป็นระบบเหมาจ่าย) การห้ามใช้พาหนะที่ใช้น้ำมันเดินทางภายในเกาะแต่ให้ใช้การเดินทางเท้าแทน เป็นต้น ต่อมาได้กำหนดแนวทางการพัฒนาเกาะจิกให้เป็น “เกาะสีเขียว” เพื่อผลิตและใช้ไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน 100 เปอร์เซ็นต์ และเลิกใช้เครื่องกำเนิดไฟฟ้าจากน้ำมันดีเซล นอกจากการใช้พลังงานสะอาดแล้วยังมีโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการคัดแยกขยะปลูกป่าชายเลนเพิ่มเติม ทั้งยังยังมีเป้าหมายที่จะพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอีกด้วย

สถานการณ์ระดับโลก

1. ขั้วมหาอำนาจ

1.1 สหรัฐอเมริกา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ และ ร.ท.หญิง กิรัญชญา อุไรรัตน์

สถานการณ์ของสหรัฐอเมริกา ด้านความมั่นคงภายในประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในห้วงเดือน ต.ค. 66-ธ.ค. 66 มีประเด็นความเคลื่อนไหวสำคัญ สรุปได้ดังนี้

เมื่อ 29 ก.ย. 66 **รมว.กต.อินเดีย เยือนสหรัฐอเมริกา** เพื่อหารือกับ **รมว.กท.สหรัฐฯ** เกี่ยวกับความร่วมมือด้านการป้องกันประเทศ นายเอสไอชานการ์ รมว.กต.อินเดีย เดินทางเยือนกระทรวงกลาโหมของสหรัฐฯ เพื่อหารือกับนายลอยด์ ออสติน รมว.กท.สหรัฐฯ เกี่ยวกับการกระชับความร่วมมือด้านกลาโหมระหว่างอินเดีย-สหรัฐฯ ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ในเรื่อง

การขยายความร่วมมือในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การพัฒนาขั้นตอนการขนส่งที่คล่องตัว เพื่อเพิ่มความร่วมมือในการปฏิบัติงาน และการดำเนินความร่วมมือด้านกลาโหมที่มุ่งรวมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศภาคเอกชนของอินเดียเข้ากับกลาโหมของสหรัฐฯ (India-US

Defense Acceleration Ecosystem-INDUS-X) พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นด้านความปลอดภัยต่าง ๆ และการพัฒนาการล่าสุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงและมหาสมุทรอินเดีย

ต่อมาวันที่ 10 พ.ย. 66 สหรัฐฯ และอินเดีย ขยายความร่วมมือด้านกลาโหมระหว่างกันในการประชุม 2+2 Dialogue ครั้งที่ 5 โดยมีนายสุพรหมณย์ม ชัยสังกระ รมว.กต. และนายราชนาล สิงห์ รมว.กท.ของ

อินเดีย กับ นายแอนโทนี บลิงเคน รมว.กต. และ พล.อ.ลอยด์ ออสติน รมว.กท.ของสหรัฐฯ เป็นประธานร่วมกัน ณ กรุงนิวเดลี อินเดีย ทั้งสองฝ่ายประกาศความศรัทธา ความร่วมมือด้านกลาโหมที่สำคัญ เช่น การให้สหรัฐฯ จัดหาและผลิตเครื่องยนต์สำหรับเครื่องบินรบให้อินเดีย

ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่าง บจ. General Electric (เอกชนสหรัฐฯ) กับ บจ. Hindustan Aeronautics Limited (รัฐวิสาหกิจอินเดีย) รวมถึงการที่อินเดียจะจัดซื้อโดรนติดอาวุธจำนวน 31 ลำ จากสหรัฐฯ มูลค่า 3,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ทั้งนี้ สหรัฐฯ และอินเดียยืนยันที่จะขยายความร่วมมือระหว่างกันท่ามกลางความท้าทายทางภูมิรัฐศาสตร์ระดับโลก

ในต้น ต.ค.66 **คณะสมาชิกวุฒิสภาสหรัฐฯ เดินทางเยือนจีนครั้งแรกในรอบ 4 ปี** นายซัค ซูเมอร์ พรรคเดโมแครต นำคณะสมาชิกวุฒิสภาสหรัฐฯ เข้าพบนายหวัง อี้ รมว.กต.จีน ทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกรณีกลุ่มฮามาสโจมตีอิสราเอล ซึ่งนายซูเมอร์แสดงความไม่เห็นด้วยกรณีจีนไม่ลงมติประณามกลุ่มฮามาสในการประชุม UNSC ขอให้จีนระมัดระวังเรื่องการจัดหาสารเคมีสำหรับการผลิตเพนทานิล ซึ่งอาจถูกนำไปใช้ในความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน รวมถึงให้จีนส่งเสริมสิทธิมนุษยชน และปล่อยตัวชาวอเมริกันที่ถูกคุมขัง ขณะที่นายหวัง อี้เรียกร้องให้สหรัฐฯ เคารพผลประโยชน์และสิทธิ ในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของจีน เนื่องจากจีนมองว่า การที่สหรัฐฯ ออกข้อกำหนดด้านการค้าและจำกัดการส่งออกเทคโนโลยีเป็นความพยายามที่จะยับยั้งการเติบโตทางเศรษฐกิจของจีน

เมื่อ 18 ต.ค. 66 **ประธานาธิบดีสหรัฐฯ เดินทางเยือนอิสราเอล** ตามคำเชิญของ นรม.เบนจามิน เนทันยาฮู ของอิสราเอล เพื่อกระชับความสัมพันธ์ทวิภาคี และย้ำจุดยืนของสหรัฐฯ ว่าอิสราเอลมีสิทธิชอบธรรมในการป้องกันตนเองจากการโจมตีของกลุ่มฮามาส โดยผู้นำอิสราเอลจะใช้โอกาสนี้ชี้แจงเป้าหมายและยุทธวิธีการทำสงครามของอิสราเอล ตลอดจนวิธีปฏิบัติเพื่อลดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และ

หารือแนวทางการส่งความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมไปยังประชาชนที่อาศัยอยู่ในฉนวนกาซาโดยไม่เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มฮามาส ขณะที่ กท.สหรัฐฯ เตรียมส่งกำลังทหาร 2,000 นายที่เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ อาทิ การแพทย์ การเก็บกู้วัตถุระเบิดไปยังอิสราเอลเพื่อทำหน้าที่สนับสนุนอิสราเอลเท่านั้น เช่น การให้คำปรึกษา การรักษาพยาบาล แต่จะไม่มีส่วนร่วมโดยตรงกับปฏิบัติการทางทหารของอิสราเอลต่อกลุ่มฮามาส

เมื่อ 26 ต.ค. 66 นายไมค์ จอห์นสัน ประธานสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐฯ คนใหม่ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนอิสราเอล โดย สังกัดพรรครีพับลิกัน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเมื่อ 25 ต.ค. 66 ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนอิสราเอลเป็นอันดับแรก โดยระบุว่า สภาผู้แทนราษฎรสหรัฐฯ เร่งพิจารณาร่างคำของบประมาณให้ความช่วยเหลือด้านการทหารและความมั่นคงแก่อิสราเอลเพิ่มเติม จำนวน 14,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ พร้อมทั้งเรียกร้องประธานาธิบดีโจเซฟ ไบเดน และรัฐบาลสหรัฐฯ ให้แยกงบประมาณสนับสนุนอิสราเอล ออกจากคำขอของงบประมาณให้ความช่วยเหลือต่างประเทศทั้งหมดจำนวน 106,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เนื่องจากต้องการชะลอการให้ความช่วยเหลือเพิ่มเติมแก่ยูเครนมูลค่ากว่า 61,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ออกไปก่อน ซึ่งสอดคล้องกับท่าทีของพรรครีพับลิกันที่ต้องการปรับลดงบประมาณช่วยเหลือยูเครน และนำงบประมาณดังกล่าวไปใช้แก้ไขปัญหาภายในประเทศ เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ และชายแดน

เมื่อ 3-6 พ.ย. 66 สหรัฐฯ เสร็จสิ้นการเยือนภูมิภาค ตอ.กลาง เพื่อหารือกับผู้นำของอิสราเอล ปาเลสไตน์ อิรัก จอร์แดน และตุรกี รมว.กท.สหรัฐฯ ผลักดันให้อิสราเอลและกลุ่มฮามาส หยุดพักปฏิบัติการทางทหาร อ่างถ้อยแถลงของนาย Antony Blinken รมว.กท.สหรัฐฯ ที่กล่าวก่อนเดินทางจากตุรกีกลับไปยังสหรัฐฯ ยืนยันว่า สหรัฐฯ พยายามอย่างต่อเนื่องโน้มน้าวอิสราเอลปฏิบัติการทางทหารโดยสร้างผลกระทบต่อชีวิตพลเรือนน้อยที่สุด ขณะเดียวกันก็อยู่ระหว่างผลักดันให้อิสราเอลและกลุ่มฮามาสหยุดพักปฏิบัติการทางทหาร เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบในพื้นที่ขัดแย้ง สามารถเข้าถึงความช่วยเหลือทางมนุษยธรรม โดยอยู่ระหว่างหารือกับหลายประเทศที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาคดังกล่าว เพื่อผลักดันประเด็นข้างต้น แต่ยังคงไม่สามารถบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ เนื่องจากแต่ละประเทศยังคงมีมุมมองต่อเป้าหมายของสหรัฐฯ ในแนวทางที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม สหรัฐฯ ยังคงให้ความสำคัญลำดับต้นกับภารกิจช่วยเหลือตัวประกันจากกลุ่มฮามาส ถ้อยแถลงดังกล่าวมีขึ้นภายหลัง รมว.กต.

เมื่อ 9 พ.ย.66 รมว.กท.สหรัฐฯ เยือนเกาหลีใต้เพื่อหารือด้านความมั่นคง นายแอนโทนี บลิงเคน รมว.กท.สหรัฐฯ พบหารือกับนายพัก จิน รมว.กต.เกาหลีใต้ เกี่ยวกับเกาหลีเหนือและการกระชับความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างเกาหลีใต้และสหรัฐฯ จากกรณีเกาหลีเหนือส่งยูธโรปรณ์ทางทหารและกระสุนให้รัสเซียเพื่อใช้ทำสงครามกับยูเครน ซึ่งสหรัฐฯ กังวลว่า เกาหลีเหนืออาจขอรับการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางเทคโนโลยีเกี่ยวกับอาวุธนิวเคลียร์และขีปนาวุธจากรัสเซียเป็นการแลกเปลี่ยน นอกจากนี้ รมว.กท.สหรัฐฯ มีกำหนดเข้าเยี่ยมคารวะประธานาธิบดียุน ซ็อก-ย็อล และนาย Cho Tae-yong ที่ปรึกษาด้านความมั่นคงของเกาหลีใต้ จากนั้นจะเดินทางเยือนอินเดียเพื่อเข้าร่วมการประชุมเชิงยุทธศาสตร์ระหว่าง กต. และ กท.ของสหรัฐฯ กับอินเดีย (2+2 Dialogue) ใน 10 พ.ย. 66

เมื่อ 13 พ.ย. 66 สหรัฐฯ-เกาหลีใต้ลงนามข้อตกลงด้านความมั่นคงฉบับใหม่เพื่อป้องปรามเกาหลีเหนือ พล.อ.ลอยด์ ออสติน รมว.กท.สหรัฐฯ เยือนเกาหลีใต้เพื่อเข้าร่วมการประชุม Security Consultative

Meeting (SCM) ร่วมกับนายชิน ว็อน-ซิก รมว.กท. เกี่ยวกับการยกระดับการป้องกันภัยพิบัติทางนิวเคลียร์และความร่วมมือในประเด็น ภูมิรัฐศาสตร์ อาทิ สงครามรัสเซีย-ยูเครน การดำเนินนโยบายเชิงกว้างของจีนในภูมิภาค การฝึกซ้อมทางทหารสามฝ่ายระหว่างสหรัฐฯ-เกาหลีใต้-ญี่ปุ่น และการแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับการยิงขีปนาวุธของเกาหลีเหนือ พร้อมกันนี้ ทั้งสองฝ่ายลงนามในข้อตกลง Tailored Deterrence Strategy ฉบับใหม่ เพื่อให้สามารถตอบโต้ภัยคุกคามทางนิวเคลียร์และขีปนาวุธของเกาหลีเหนืออย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดย รมว.กท.เกาหลีใต้ระบุว่า ตามข้อตกลงดังกล่าว สหรัฐฯ จะระดมขีดความสามารถทางทหารเต็มรูปแบบ รวมถึงขีดความสามารถด้านนิวเคลียร์เพื่อปกป้องเกาหลีใต้ในกรณีถูกเกาหลีเหนือโจมตีด้วยอาวุธนิวเคลียร์ รวมทั้งกำหนดบทบาทของเกาหลีใต้ในการสนับสนุนปฏิบัติการนิวเคลียร์ของสหรัฐฯ

เมื่อ 17 พ.ย. 66 สหรัฐฯ และฟิลิปปินส์ส่งเสริมความร่วมมือด้านเทคโนโลยีนิวเคลียร์เพื่อสันติ สหรัฐฯ และฟิลิปปินส์ลงนามข้อตกลง 123 (123 Agreement) ซึ่งเป็นความร่วมมือด้านนิวเคลียร์เพื่อสันติ นอกรอบการประชุมสุดยอดความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (APEC) ณ นครซานฟรานซิสโก สหรัฐฯ ข้อตกลงดังกล่าวอนุญาตให้สหรัฐฯ ส่งออกเทคโนโลยีและวัสดุอุปกรณ์ทางนิวเคลียร์ให้แก่ฟิลิปปินส์ ขณะที่ฟิลิปปินส์สามารถพัฒนาเครื่องปฏิกรณ์โมดูลาร์ขนาดเล็ก (Small Modular Reactors-SMR) และโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ ประธานาธิบดีเฟอร์ดินัน มาร์กอส จูเนียร์ของฟิลิปปินส์ ระบุว่า พลังงานนิวเคลียร์จะเป็นส่วนสำคัญของความมั่นคงทางพลังงานฟิลิปปินส์ภายในปี 2575 และยังคงแสดงให้เห็นว่า ความเป็นพันธมิตรและหุ้นส่วนยุทธศาสตร์

ระหว่างฟิลิปปินส์และสหรัฐฯ เกิดผลอย่างแท้จริง ทั้งนี้ ฟิลิปปินส์ต้องการยุติการใช้โรงไฟฟ้าถ่านหินและใช้พลังงานนิวเคลียร์เป็นพลังงานทางเลือกเพื่อบรรลุเป้าหมายลดก๊าซคาร์บอน และยกระดับความมั่นคงด้านพลังงาน

บทสรุป สหรัฐฯ ยังคงพยายามอย่างเข้มข้นในการรักษาความเป็นมหาอำนาจหนึ่งเดียวในโลก โดยให้ความสำคัญกับการแสวงหาพันธมิตร โดยมีความเชื่อมั่นว่า สหรัฐฯ พันธมิตร และหุ้นส่วนจะประสบความสำเร็จในการแสวงหาระเบียโลกที่เสรี เปิดกว้าง มั่งคั่ง และปลอดภัย และจะสามารถจัดการกับความท้าทาย 2 ประการ คือ 1) การแข่งขันเหนือคู่แข่ง เพื่อกำหนดระเบียบระหว่างประเทศ และ 2) การจัดการความท้าทายร่วมกันของโลกนานับประการ ตามที่ระบุไว้อย่างชัดเจนในยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติสหรัฐอเมริกา 2022 (National Security Strategy 2022) นอกจากนี้สหรัฐฯ จะมุ่งสกัดกั้นในการขยายอิทธิพลของจีนที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก สหรัฐฯ ยังมุ่งให้ความสำคัญในพื้นที่อิสราเอล โดยมีความพยายามมุ่งสู่การเจรจาเพื่อสันติภาพและการเพิ่มงบประมาณด้านกลาโหมเพื่อเสริมความมั่นคง ในขณะเดียวกัน สหรัฐฯ ได้ให้ความสำคัญต่อพันธมิตรอย่างแน่นแฟ้น เพื่อกระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือทวิภาคี ท่ามกลางสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนในทะเลจีนใต้และภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก โดยเฉพาะเกาหลีใต้ ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่แข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ซับซ้อน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการคานอิทธิพลของจีนที่เพิ่มมากขึ้นในภูมิภาค รวมถึงการพัฒนาและความร่วมมือทางเทคโนโลยีนิวเคลียร์ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแก่พันธมิตรและหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

1.2 จีน

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรทิพย์ และ ร.ท.หญิง นิตยา งานไว

สถานการณ์ของจีนในห้วงเดือนกันยายน-พฤศจิกายน 2566 มีความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของจีนกับประเทศต่าง ๆ ในหลายภูมิภาค โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

1. **รัสเซีย** จีนและรัสเซียมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน โดยนาย Ding Xuexiang รองนายกรัฐมนตรีของจีนและสมาชิกคณะกรรมการประจำสำนักการเมืองของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน และนาย Andrei Belousov รองนายกรัฐมนตรีของคนที่ 1 ของรัสเซีย เป็นประธานร่วมการประชุมหารือคณะกรรมการความร่วมมือการลงทุนจีน-รัสเซีย ครั้งที่ 10 โดยทั้งสองต่างเห็นพ้องในแนวทางการยกระดับความร่วมมือด้านการลงทุนระหว่างกัน 4 ประเด็น ได้แก่ (1) การพัฒนาความร่วมมือด้านการลงทุนในมิติใหม่ ๆ (2) การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐวิสาหกิจของทั้งสองประเทศ (3) การส่งเสริมความร่วมมือเชิงปฏิบัติในด้านการเกษตรและระบบโครงสร้างพื้นฐาน และ (4) การเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาความร่วมมือด้านการลงทุนในระยะยาว (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ, 2566)

2. **ญี่ปุ่น** จีนและญี่ปุ่นจะปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างกันให้มีความใกล้ชิดยิ่งขึ้น เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2566 นางโยโกะ คามิคาว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของญี่ปุ่น และ นายหวัง อี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของจีน ได้มีการหารือที่นครปูซาน เกาหลีใต้ ก่อนการประชุมไตรภาคีระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ที่มีขึ้นในวันที่ 25 พฤศจิกายน 2566 ผลการหารือทั้งสองฝ่ายให้คำมั่นจะทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดเพื่อปรับปรุงความสัมพันธ์ที่ตึงเครียด โดยญี่ปุ่นขอให้จีนยุติการห้ามนำเข้าอาหารทะเลของญี่ปุ่นจากกรณีญี่ปุ่นปล่อยน้ำที่ผ่านการบำบัดจากโรงไฟฟ้า

นิวเคลียร์ฟูกูชิมะ รวมทั้งเรียกร้องให้จีนปล่อยตัวชาวญี่ปุ่นที่ถูกจีนจับกุมในข้อหาจารกรรมข้อมูล ตลอดจนเรียกร้องที่จีนติดตั้งในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของญี่ปุ่นใกล้กับหมู่เกาะเซ็นกาคุในทะเลจีนตะวันออก ขณะที่จีนได้เรียกร้องให้มีการสอบสวนการตรวจสอบการปล่อยน้ำจากโรงไฟฟ้าฟูกูชิมะที่เป็นอิสระ (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ, 2566)

3. เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

3.1 **กัมพูชา** ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ของจีน ได้กล่าวสุนทรพจน์ในการประชุมครั้งที่สามเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศโครงการหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (Belt and Road Forum for International Cooperation) ที่กรุงปักกิ่ง เมื่อ 18 ตุลาคม 2566 ว่าจีนพร้อมที่จะส่งเสริมและพัฒนากิจการดำเนินข้อริเริ่มแถบและเส้นทางกับยุทธศาสตร์เพนตากอนของกัมพูชา (Belt and Road Initiative with Cambodia's Pentagon Strategy) เพื่อให้ชาวกัมพูชาได้รับผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ ขณะที่นายกรัฐมนตรีฮุน มาเนต ของกัมพูชา ได้ขอขอบคุณจีนที่ให้การสนับสนุนกัมพูชามาอย่างยาวนาน และกัมพูชาจะดำเนินนโยบายที่เป็นมิตรต่อจีนและยินดีสนับสนุนผลประโยชน์หลักของจีน ทั้งนี้ ปี 2566 จีนและกัมพูชาจะเฉลิมฉลองครบรอบ 65 ปีของการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกัน (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ, 2566)

3.2 **เมียนมา** เป็นท่าทีของจีนต่อกรณีปฏิบัติการ 1027 ของกองกำลังชนกลุ่มน้อย Brotherhood Alliance ประกอบด้วยกองกำลังพันธมิตรประชาธิปไตยแห่งชนชาติเมียนมาหรือกลุ่มโกกั้งเมืองเลาโก้ง (MNDA) กองทัพปลดปล่อยแห่งชนชาติเตออง (TNLA) และกองทัพอาระกัน (AA) กับเมียนมา โดยจีนเรียกร้องให้เมียนมาร์รักษาเสถียรภาพและความมั่นคงชายแดนเพื่อความปลอดภัยของประชาชนทั้งสองฝ่าย ให้ทางการเมียนมาเร่งรักษาเสถียรภาพและความมั่นคงตามแนวพรมแดนจีน-เมียนมา เพื่อความปลอดภัยของประชาชนทั้งสองฝ่าย ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเคารพในความแตกต่างและแก้ไขความขัดแย้งผ่านการหารือและ

ข้อกฎหมาย พร้อมทั้งระบุว่าจีนต้องการพัฒนาประเทศโดยมุ่งเน้น การยกระดับคุณภาพ และจะยังคงยึดหลักความจริงใจ ความสัมพันธ์อันมิตร การมีผลประโยชน์ร่วม และความเท่าเทียมในการดำเนินความสัมพันธ์ กับประเทศเพื่อนบ้าน (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ, 2566)

หลังจากปฏิบัติการดังกล่าว 1 เดือน เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2566 จีนได้ซ้อมรบด้วยกระสุนจริงบริเวณชายแดนจีน-เมียนมา โดย กองบัญชาการยุทธการภาคใต้ (Southern Theater Command: STC) ของกองทัพจีน จัดซ้อมรบด้วยกระสุนจริงบริเวณชายแดนระหว่างจีนกับ เมียนมา ตั้งแต่ 25 พฤศจิกายน 2566 ตามแผนซ้อมรบประจำปีที่มีวัตถุประสงค์ทดสอบการเคลื่อนกำลังทหารอย่างรวดเร็ว การป้องกัน ชายแดน และขีดความสามารถในการยิงของทหาร STC เพื่อเตรียมพร้อม ตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินต่าง ๆ ปกป้องอธิปไตย รักษาความมั่นคงชายแดน และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การซ้อมรบดังกล่าว ของจีนมีขึ้นในห้วงที่การสู้รบบริเวณชายแดนเมียนมาตรงข้ามมณฑล ยูนนานของจีนยังคงทวีความรุนแรงและยังไม่ยุติ

3.3 เวียดนาม จีนมุ่งมั่นจะกระชับความสัมพันธ์ทั้งทางการค้าและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับเวียดนามให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ด้านการค้า เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2566 นายหวัง เหวินเตา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ของจีน ได้ให้คำมั่นที่จะกระชับความสัมพันธ์ทางการค้าทวิภาคีกับ เวียดนามในระหว่างการพบปะกับนายฝีม มิญ จิณู นายกรัฐมนตรีของ เวียดนาม ที่เมืองโฮจิมินห์ ทั้งยังกล่าวว่า ความร่วมมือทางการค้าระหว่าง จีนกับเวียดนามประสบผลสำเร็จแล้ว ซึ่งรวมถึงการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ดิจิทัล การพัฒนาสีเขียว และอีคอมเมิร์ซข้ามพรมแดน ส่วนด้าน การต่างประเทศ นายซุน เหวยตง รองรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ของจีน ได้เจรจาทวิภาคีกับนายเหงียน มิงห์ หู รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การต่างประเทศของเวียดนาม ที่กรุงฮานอย เมื่อช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน 2566 เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศในด้านพรมแดนทางบก

และทางทะเล ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจีนได้เดินหน้ากระชับความสัมพันธ์กับ เวียดนามอย่างต่อเนื่อง (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ, 2566)

จะเห็นได้ว่าจีนมุ่งมั่นที่จะขยายความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ทั้ง รัสเซีย กัมพูชา และเวียดนาม โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจและการค้า รวมถึง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ผ่าน BRI ที่ถือเป็นข้อริเริ่มในการเสริมสร้าง ความร่วมมือของจีนกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งบทบาทดังกล่าวจะทำให้ บทบาทของจีนในเวทีโลกแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้นในอนาคต ในขณะที่เดียวกัน จีนก็ได้มุ่งมั่นในการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเกาหลีใต้ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวถือเป็น สัญญาณที่ดีของการมีความสัมพันธ์ระหว่างกันของทั้งสามประเทศ อย่างไรก็ตาม จีนยังประสบกับปัญหาความมั่นคงบริเวณชายแดนที่ติดกับเมียนมา ซึ่งเป็นประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์กับจีนเป็นอย่างยิ่ง แต่ยังคง มีความไม่สงบและมีการสู้รบอยู่ ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อทั้งเศรษฐกิจ พลังงาน และความมั่นคงของจีน จึงเป็นที่น่าจับตามองถึงท่าทีของจีน ในการจัดการ กับสถานการณ์ดังกล่าวนี้เช่นเดียวกัน

ที่มา : สำนักข่าวกรองแห่งชาติ. (2566). รายงานสถานการณ์ต่างประเทศ. สืบค้นเมื่อ 8 ธันวาคม 2566, เข้าถึงได้จาก <https://www.nia.go.th/news/category/1/>

ที่มา : voathai. (2023). จีนซ้อมรบ ติดพรมแดนเมียนมา กัดดันชนกลุ่มน้อย-ทหารเมียนมา หยุดยิง. สืบค้นเมื่อ 8 ธันวาคม 2566, เข้าถึงได้จาก <https://www.voathai.com/a/china-urges-cease-fire-in-myanmar-while-conducting-own-drills-voa-thai-video/7374469.html>

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กกต.ศสย.สปท.
โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rdscc2559@gmail.com

2. รัสเซีย-ยูเครน / ยุโรป

2.1 รัสเซีย - ยูเครน

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ และ น.ส.ปานัสรา เทียนอ่อน

สถานการณ์ภายในประเทศรัสเซีย โดยเฉพาะประเด็นเรื่องความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนมีประเด็นสำคัญ สรุปได้ดังนี้

เมื่อ 30 ก.ย.66 ครอบรอบ 1 ปีการผนวกดินแดน 4 แคว้นของยูเครน เข้ากับรัสเซีย ประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน ของรัสเซียยืนยันว่า การผนวก 4 แคว้นของยูเครนประกอบด้วย โดเนตสค์ (Donetsk) เคอร์ซอน (Kher-son) ลูฮันสค์ (Luhansk) และซาโปริซเซีย (Zaporizhzhia) เป็นไปตาม กติการะหว่างประเทศ และสอดคล้องกับความประสงค์ของประชาชนใน พื้นที่ที่ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของรัสเซีย ซึ่งเห็นได้จากผลการเลือกตั้งล่าสุด เมื่อต้นเดือน ก.ย.66 ที่พรรครัฐบาลรัสเซียได้รับคะแนนเสียงมากที่สุดใน พื้นที่ดังกล่าว

สำหรับสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์ ปธน. รัสเซียกล่าวในที่ประชุมสุดยอดของกลุ่มประเทศเครือรัฐเอกราช (CIS summit) ที่กรุงบิชเคก คีร์กีซสถาน เมื่อ 13 ต.ค.66 เกี่ยวกับประเด็นความ ขัดแย้งระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์ว่า เป็นผลผลิตจากนโยบาย ที่ล้มเหลวของสหรัฐฯ ในภูมิภาคตะวันออกกลาง ส่งผลให้อิสราเอลถูกโจมตีอย่างโหดร้ายแบบที่ไม่ เคยเกิดขึ้นมาก่อน การบาดเจ็บ ล้มตายของ พลเรือนนั้นเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ นอกจากนี้ เมื่อ 26 ต.ค.66 รคมช.กต.รัสเซียหารือกับ รคมช.กต.อิหร่าน

และผู้นำระดับสูงของกลุ่มฮามาสหรือร่วมกันที่กรุงมอสโกในประเด็น สถานการณ์ การสู้รบกับอิสราเอล แนวทางการสนับสนุนอิสราเอลของ สหรัฐฯ การปล่อยตัวประกันต่างชาติ การให้ความช่วยเหลือ ด้านมนุษยธรรม และการอพยพชาวรัสเซียและชาวต่างชาติอื่น ๆ ออกจากภูมิภาค ตะวันออกกลาง

ความสัมพันธ์อันตึงเครียดระหว่างรัสเซียและเกาหลีเหนือ เห็นได้จาก (1) นายเซอร์เกย์ ลาฟรอฟ รมว.กต.รัสเซียเดินทางเยือนกรุงเปียงยาง เกาหลีเหนือ เมื่อ 18 ต.ค.66 ได้กล่าวสุนทรพจน์ขอบคุณเกาหลีเหนือ ที่สนับสนุนรัสเซียในสงครามยูเครน การเยือนในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ หารือกับนายโซ ซุน ฮุย รมว.กต.เกาหลีเหนือ เกี่ยวกับการถ่ายโอนอาวุธ และกระชับความสัมพันธ์ทางการทหาร และ (2) เกาหลีเหนือและรัสเซีย ลงนามในข้อตกลงส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันหลายด้าน (ไม่ได้รับบุ รัยละเอียด) เพื่อเป็นการฟื้นฟูและส่งเสริมความสัมพันธ์ทวิภาคีใน ด้านการค้า เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ซึ่งลงนามหลังจากเสร็จสิ้น การประชุม Russian-North Korean Intergovernmental Commission ครั้งที่ 10 ที่กรุงเปียงยาง เกาหลีเหนือ เมื่อ 15 พ.ย.66

ปูติน ลงนามกฎหมายเพิกถอนการให้สัตยาบันแก่สนธิสัญญาว่าด้วย การห้ามทดลองนิวเคลียร์โดยสมบูรณ์ (Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty: CTBT) เมื่อ ต.ค.66 การถอนตัวจากสนธิสัญญา CTBT เพื่อให้สอดคล้องกับท่าทีของสหรัฐฯ ต่อการทดลองนิวเคลียร์ เนื่องจาก สหรัฐฯ เป็นประเทศที่ลงนามสนธิสัญญาแต่ไม่ให้สัตยาบัน ทั้งนี้ CTBT เป็น สนธิสัญญาที่สมัชชาสหประชาชาติ (United Nations General Assembly: UNGA) ให้การรับรองเมื่อปี 2539 ประเทศที่ลงนามสนธิสัญญาดังกล่าว

187 ประเทศ ในจำนวนนี้ให้สัตยาบัน 178 ประเทศ (รวมรัสเซีย) ส่วนประเทศที่ลงนามแล้ว แต่ยังไม่ให้สัตยาบันมีทั้งหมด 9 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐฯ จีน โขมาเลีย เนปาล ปาปัวนิวกินี เยเมน อิสราเอล อิหร่าน และ อียิปต์

ปูติน มีคำสั่งเมื่อ 1 ธ.ค.66 ให้กองทัพรัสเซียเพิ่มกำลังทหารอีก 170,000 นาย รวมทั้งสิ้นจำนวน 1.32 ล้านนาย นับเป็นระดมกำลังพลในกองทัพเป็นครั้งที่ 2 นับตั้งแต่ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครนเกิดขึ้น โดยการระดมกำลังครั้งแรกเมื่อ ส.ค.65 ซึ่งมีคำสั่งเพิ่มกำลังทหารจำนวน 137,000 นาย ทั้งนี้ กท.รัสเซียแถลงว่า การเพิ่มกำลังทหารครั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรับมือกับภัยคุกคามจากภายนอก ซึ่งรวมถึงการเพิ่มสมาชิกขององค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (NATO)

ปูติน อนุมัติการแก้กฎหมายควบคุมสื่อมวลชนในการรายงานข่าว หวังที่มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีที่จะมีขึ้นในห้วง มี.ค.67 ซึ่งกฎหมายฉบับใหม่อนุญาตให้สื่อมวลชนที่ลงทะเบียนแล้วเท่านั้น ที่สามารถเข้าไปพื้นที่คูหาการเลือกตั้งและรายงานผลการนับคะแนนได้ โดยไม่อนุญาตให้นักข่าวอิสระ/สมัครเล่นเข้าไปในพื้นที่โดยเด็ดขาด ห้ามมีการรายงานข่าวในบริเวณที่เป็นพื้นที่ของกองทัพ รวมถึงจำกัดการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ของชาวรัสเซียในห้วงเวลาดังกล่าว

● **บทสรุป**

สำหรับสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนยังคงดำเนินต่อเนื่องและไม่มีท่าทีว่าจะจบในระยะเวลาอันใกล้นี้ โดยปูตินออกคำสั่งให้ระดมกำลังเพิ่มอีก 170,000 นาย และการเสนอโทษกรรมให้กับนักโทษ

เพื่อแลกกับการเกณฑ์ทหารและเข้าร่วมปฏิบัติการทหารกับรัสเซีย ขณะที่ยูเครนก็ยังคงพยายามแสวงหาพันธมิตร เพื่อขอการสนับสนุนอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ให้กับตน แม้ว่าบริบทโลกจะปรับเปลี่ยนและให้ความสำคัญกับภูมิภาคตะวันออกกลางมากขึ้น จากความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์ที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นในปัจจุบัน โดยรัสเซียเองถือเป็นชาติที่มีความสัมพันธ์กับผู้เล่นที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาคตะวันออกกลางเช่นกัน เช่น อิสราเอล อิหร่าน ปาเลสไตน์ และกลุ่มฮามาสเอง ซึ่งเห็นได้จากการเยือนรัสเซียของผู้ในระดับสูงของกลุ่มฮามาสและรมช.กต.อิหร่าน พร้อมทั้งรัสเซียมีความยินดีที่จะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเจรจา ความขัดแย้งนี้ นอกจากนี้ การที่รัสเซียและเกาหลีเหนือต่างมีความสัมพันธ์ที่ติดต่อกันทั้งการถ่ายโอนอาวุธและกระชับความสัมพันธ์ทางด้านการทหาร ประกอบกับเพิกถอนการให้สัตยาบันแกสนธิสัญญาว่าด้วยการห้ามทดลองนิวเคลียร์โดยสมบูรณ์ (CTBT) อาจส่งผลให้เวทีการเมืองโลกที่ทวีความรุนแรงและสร้างความหวาดระแวงให้กับสหรัฐฯ และชาติพันธมิตรมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่คาบสมุทรเกาหลี ซึ่งรัสเซียประกาศว่าจะไม่มีการทดลองนิวเคลียร์ หากสหรัฐฯ ไม่เริ่มทดลองก่อน และการถอนตัวครั้งนี้จะไม่กระทบต่อยุทธศาสตร์ด้านนิวเคลียร์และแนวทางการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับนิวเคลียร์ของรัสเซีย นอกจากนี้ ประเด็นที่น่าจับตามองอีกประเด็น คือ การเลือกตั้งประธานาธิบดีของรัสเซียที่จะเกิดขึ้นในเดือน มี.ค.67 ซึ่งหากปูตินได้รับชัยชนะอีกครั้งจะถือว่าเป็นการสืบทอดอำนาจหลายทศวรรษและจะเป็นผู้สมัครที่เสนอชื่อชิงตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นสมัยที่ 5 ทั้งนี้

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศย.สปท.
โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

2.2 ยุโรป

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ และ น.ส.ปณิศา เทียนอ่อน

สถานการณ์ภายในทวีปยุโรป มีประเด็นที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

- เมื่อ 1 ต.ค. 66 เกิดเหตุผู้ก่อการร้ายจุดชนวนระเบิดพลีชีพที่บริเวณหน้าประตูทางเข้ากรมความมั่นคง (General Directorate of Security) หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่กรุงอังการา ตุรกี ทั้งนี้เหตุระเบิดครั้งนี้เป็นเหตุระเบิดครั้งแรกที่กรุงอังการาในรอบ 7 ปี นับแต่เหตุระเบิดครั้งล่าสุดเมื่อปี 2559 และตุรกีใช้ปฏิบัติการทางอากาศโจมตีฐานที่มั่นของกลุ่มกบฏชาวเคิร์ด พรรคแรงงานเคอร์ดิสถาน (Kurdistan Workers' Party: PKK) ในพื้นที่ทางเหนือของอิรักในวันเดียวกัน โดยมุ่งเป้าหมายสถานที่สำคัญกว่า 20 แห่ง เช่น ถ้ำ คลังอาวุธ คลังเสบียง และบังเกอร์ เป็นต้น เพื่อกำจัดกลุ่ม PKK ป้องกันการโจมตีจากกลุ่มก่อการร้ายและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน

- **สหภาพยุโรปจัดประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศที่ยูเครนเป็นครั้งแรก** โดย รมว.กต.จาก 27 ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป (EU) เดินทางไปประชุมที่กรุงเคียฟ ยูเครน เมื่อ 2 ต.ค.66 เพื่อประเมินสถานการณ์การสู้รบและการให้ความช่วยเหลือยูเครนเพิ่มเติม พร้อมทั้งเรียกร้องให้รัสเซียถอนตัวออกจากดินแดนของยูเครนขอใช้ค่าเสียหายจากสงครามที่เกิดขึ้น และนำตัวผู้นำรัสเซียไปขึ้นศาลในฐานะอาชญากรสงคราม

- เมื่อ 16 ต.ค. 66 เกิดเหตุก่อการร้ายกราดยิงที่กรุงบรัสเซลส์ เบลเยียมห่างจากสนามกีฬา 5 กม. ในช่วงก่อนการแข่งขันฟุตบอลยูโร 2024 รอบคัดเลือกระหว่างเบลเยียมกับสวีเดน ทำให้ชาวสวีเดนถูกยิงเสียชีวิตอย่างน้อย 2 คน (บางสื่อระบุว่าเสียชีวิต 5 คน) บาดเจ็บ 8 คน ส่งผลให้เบลเยียมต้องประกาศเพิ่มระดับภัยคุกคามเป็นระดับสูงสุด และประกาศเลื่อนการแข่งขันฟุตบอลนัดดังกล่าวออกไป

- เมื่อ 18 ต.ค. 66 เกิดเหตุคนร้ายขว้างระเบิดขวดใส่สุเหร่ายิวในกรุงเบอร์ลิน เยอรมนี โดยพบคนร้ายจำนวน 2 คน ก่อเหตุขว้างระเบิดขวดจำนวน 2 ลูก ไปทางสุเหร่ายิวบนถนน Brunnenstrasse กรุงเบอร์ลิน หลังเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว นรม.โอลัฟ ช็อลทซ์ ของเยอรมนี โปสตรับระณามการต่อต้านชาวยิวและการโจมตีสถาบันต่าง ๆ ของชาวยิว และการชุมนุมรุนแรงบนท้องถนนเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ และผู้ต่อต้านชาวยิวผู้นั้นจะไม่มีที่ยืนในเยอรมนี ซึ่งมีความสอดคล้องกับนางแนนซี ฟาเซอร์ รมว.มท.เยอรมนี ที่ระบุว่า การปกป้องสถาบันของชาวยิวภายในเยอรมนีเป็นความสำคัญระดับสูงสุด

- **สหราชอาณาจักรปรับ ครม.โดยแต่งตั้งอดีตนรม.ให้ดำรงตำแหน่ง รมว.กต.คนใหม่** เมื่อ 13 พ.ย. 66 นรม.ริชี ซูแน็ก ของสหราชอาณาจักร ปรับ ครม. โดยแต่งตั้งอดีตนรม.เดวิด คาเมรอน ให้กลับมาดำรงตำแหน่ง รมว.กต.คนใหม่ และให้นายเจมส์ เคลฟเวอร์ลี รมว.กต.ไปดำรงตำแหน่ง รมว.มท. แทนนางซูเอลลา บราวเวอร์แมน ที่ถูกปลดออกจากตำแหน่ง เนื่องจากการเขียนบทความลง นสพ.วิจารณ์ตำรวจลอนดอนว่ามีอคติในการปราบปรามกลุ่มผู้ชุมนุมสนับสนุนปาเลสไตน์เมื่อ 11 พ.ย. 66

- นายเหมา นิง โฆษก กต.จีน แถลงว่า จีนออกมาตรการ Free Visa ให้กับพลเมืองของฝรั่งเศส เยอรมัน อิตาลี เนเธอร์แลนด์ สเปน และมาเลเซีย สำหรับการเดินทางเข้าประเทศด้วยจุดประสงค์ทางธุรกิจ การท่องเที่ยว การเยี่ยมคนรู้จัก รวมถึงการแวะผ่าน (Transit) เป็นระยะเวลาไม่เกิน 15 วัน ตั้งแต่ 1 ธ.ค. 66 ถึง 30 พ.ย. 67 เพื่อดึงดูดชาวต่างชาติหลังสถานการณ์ COVID-19 และกระตุ้นเศรษฐกิจของจีน

- เมื่อ 28 พ.ย. 66 ว่า ฟินแลนด์จะปิดจุดผ่านแดนทั้ง 8 แห่งที่ติดกับรัสเซียชั่วคราว เพื่อป้องกันผู้อพยพชาวต่างชาติจากหลายสัญชาติ

โดยจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 30 พ.ย.-13 ธ.ค. 66 แต่อนุญาตให้เฉพาะรถขนส่งสินค้าเท่านั้นที่สามารถผ่านแดนได้ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาในฟินแลนด์ จนอาจทำให้มีผู้อพยพมากกว่า 900 คน ทั้งจากเคนยา โมร็อกโก ปากีสถาน โซมาเลีย ซีเรียและเยเมนที่จะเดินทางเข้าฟินแลนด์ผ่านรัสเซีย

● **บทสรุป**

จะเห็นได้ว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมา สถานการณ์ในทวีปยุโรปมักมีความปั่นป่วนจากการก่อความไม่สงบในหลายพื้นที่ ทั้งในประเทศตุรกี เบลเยียม และเยอรมนี เป็นต้น ซึ่งล้วนแล้วแต่เกิดจากกลุ่มกบฏหรือกลุ่มก่อการร้ายภายในประเทศของตนเป็นหลัก และอาจก่อให้เกิดเป็นกระแสและการปลุกปั่นความรุนแรงให้เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ได้ ขณะเดียวกัน การที่กลุ่มประเทศของสหภาพยุโรปมีการจัดประชุมรัฐมนตรีระดับสูงของ

EU นอกประเทศสหภาพยุโรปเป็นครั้งแรกและอยู่ในพื้นที่การสู้รบอย่างยูเครน ซึ่งถือว่าเป็นการแสดงจุดยืนของ EU ว่า พร้อมที่จะเคียงข้างและให้การช่วยเหลือแก่ยูเครน นอกจากนี้ การที่สหราชอาณาจักรมีการปรับเปลี่ยน ครม. โดยการแต่งตั้งให้นายเดวิด คาเมรอน ให้กลับมาดำรงตำแหน่งรมว.กต.อีกครั้งนั้น อาจส่งผลให้สหราชอาณาจักรมีทิศทาง/นโยบายประเทศที่มีความใกล้ชิดกับสหภาพยุโรปมากกว่าเดิม เนื่องจากเมื่อปี 59 คาเมรอนลาออกจากตำแหน่ง เพื่อเป็นการแสดงความรับผิดชอบในความล้มเหลวจากการณรงค์ให้สหราชอาณาจักรยังคงอยู่ในสหภาพยุโรป (EU) ไม่สำเร็จ จนเป็นผลให้ประชาชนลงประชามติให้สหราชอาณาจักรออกจากสมาชิกภาพของ EU (Brexit) ซึ่งเป็นประเด็นที่นับจับตามองเช่นกัน

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศสย.สปท.
โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

3. ตะวันออกกลาง – แอฟริกา - เอเชียใต้

3.1 ตะวันออกกลาง

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ และ น.ส.ปณณา โชติชินชาวี

สถานการณ์ตะวันออกกลาง มีประเด็นสำคัญสรุปได้ดังนี้

เช้าวันเสาร์ที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2566 กลุ่มฮามาสเปิดปฏิบัติการทางทหารต่อต้านอิสราเอลทั้ง ทางอากาศ ทะเลและภาคพื้นดิน มีการยิงขีปนาวุธหลายพันลูกจากฉนวนกาซา โดยที่อิสราเอลไม่ทันได้ตั้งตัวและรุกรานเข้าไปในดินแดนอิสราเอลพร้อมทั้งสังหารทหาร ประชาชนและจับตัวประกันไปเป็นจำนวนมาก ซึ่งภายหลังการโจมตี นายกรัฐมนตรีเบนจามิน เนทันยาฮู ของอิสราเอลออกมาประกาศว่าประเทศกำลังอยู่ในภาวะสงคราม อย่างไรก็ตามแม้ว่ากลุ่มฮามาสจะยิงปืนใหญ่และจรวดขีปนาวุธเข้ามาเป็นพันลูก อิสราเอลก็สามารถสกัดกั้นได้ผ่านยุทธวิธีสำคัญอย่าง “ไอรอนโดม” (Iron Dome) หรือ “โดมเหล็ก” ซึ่งต่อมาในวันจันทร์ที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2566 โยอาฟ แกลลันต์ รมว.กลาโหมอิสราเอลประกาศยึดคืนพื้นที่สำเร็จและมีคำสั่งปิดล้อมฉนวนกาซาแบบสมบูรณ์ โดยจะไม่มีการส่งกระแสไฟฟ้า น้ำและอาหารไปยังพื้นที่ฉนวนกาซา และโจมตีทางอากาศต่อฉนวนกาซาซึ่งเป็นฐานที่มั่นของฮามาส

ทั้งสองฝ่ายสู้รบอย่างดุเดือดกันอย่างต่อเนื่องเข้าสู่วันที่ 47 ตัวเลขผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งพุ่งสูงถึง 15,500 คน โดยเป็นชาวปาเลสไตน์ในพื้นที่ฉนวนกาซาจำนวน 14,000 คน (เด็กจำนวน 5,840 คน และผู้หญิง 3,920 คน) ขณะที่ผู้ได้รับบาดเจ็บมากถึง 33,000 คน ส่วนในพื้นที่เขตเวสต์แบงก์มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 218 คน บาดเจ็บ 2,850 คน ส่วนอิสราเอลมีผู้เสียชีวิตประมาณ 1,200 คน อย่างไรก็ตาม อิสราเอล-ฮามาส มีการหาข้อตกลงในการหยุดยิงชั่วคราว ซึ่งเจรจากันมากกว่า 5 สัปดาห์ และได้ข้อตกลงว่าจะเริ่มหยุดยิงชั่วคราวในวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 ในเวลา 10.00 น. แต่การพักรบดังกล่าวต้องถูกเลื่อนออกไป 1 วัน เนื่องจากทั้งสองฝ่ายมีการปรับเปลี่ยนรายชื่อตัวประกันทั้งสองฝ่าย อย่างไรก็ตามทั่วโลกต่างผิดหวังที่ข้อตกลง พักรบและปล่อยตัวประกันต้องถูกเลื่อนออกไป ทั้งนี้กระบวนการตามข้อตกลงหยุดยิงจะเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566-วันจันทร์ที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 และได้มีการขยายเวลาถึง 3 ครั้ง ซึ่งไปสิ้นสุดวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2566 (เวลา 1200 น.) โดยกลุ่มติดอาวุธฮามาสและกลุ่ม Islamic Jihad ปล่อยตัวประกัน 6 รอบ รวมทั้งหมด 97 คน เป็นชาวไทย 23 คน ฟิลิปปินส์ 1 คน และอิสราเอล 73 คน (ในจำนวนนี้บางส่วนเป็นบุคคลสองสัญชาติ อาทิ รัสเซีย สหรัฐฯ อาร์เจนตินา ฝรั่งเศส เยอรมัน ออสเตรเลีย) โดยในจำนวน 6 รอบ ชาวไทยได้รับการปล่อยตัว 5 รอบ ดังนี้ รอบที่ 1 เมื่อ 24 พ.ย. 66

จำนวน 10 คน รอบที่ 2 เมื่อ 25 พ.ย. 66 จำนวน 4 คน รอบที่ 3 เมื่อ 26 พ.ย. 66 จำนวน 3 คน รอบที่ 4 เมื่อ 27 พ.ย. 66 ไม่มีคนไทยได้รับการปล่อยตัว รอบที่ 5 เมื่อ 28 พ.ย. 66 จำนวน 2 คน และรอบที่ 6 เมื่อ 29 พ.ย. 66 จำนวน 4 คน ทั้งนี้ โดยคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (ICRC) เป็นคนกลางรับตัวประกันทั้งหมดจากกลุ่มฮามาสและนำออกจากฉนวนกาซา ขณะที่ฝ่ายอิสราเอลปล่อยตัวนักโทษชาวปาเลสไตน์แล้วจำนวน 210 คน โดยวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2566 ได้กลับมาเปิดปฏิบัติการสู้รบในฉนวนกาซาอีกครั้ง เพียงไม่กี่นาทีหลังข้อตกลงชั่วคราวกับกลุ่มติดอาวุธฮามาสชาวปาเลสไตน์หมดอายุ ซึ่งมีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บหลายสิบราย หลังอิสราเอลกลับมาเปิดปฏิบัติการทางทหารในฉนวนกาซาอีกครั้งในวันนี้ ทำให้ยอดผู้เสียชีวิตในเขตฉนวนกาซาเพิ่มขึ้นเป็นกว่า 17,170 ราย และมีผู้ได้รับบาดเจ็บ 46,000 คน ส่วนจำนวนผู้เสียชีวิตในดินแดนอิสราเอลยังคงอยู่ที่ประมาณ 1,200 ราย นับตั้งแต่เกิดสงครามอิสราเอล-ฮามาส เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2566

ท่าทีของนานาประเทศ

● รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจีน เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศวาระพิเศษ ร่วมกับบรรดารัฐมนตรีต่างประเทศจากประเทศอาหรับและมุสลิม โดยทั้งหมดเรียกร้องให้ยุติสงครามและความรุนแรงในฉนวนกาซาโดยทันที พร้อมทั้งสนับสนุนให้สามารถส่งมอบความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมให้กับชาวปาเลสไตน์ที่ได้รับผลกระทบจากสงครามในครั้งนี้ ที่ประชุมยังเพิ่มแรงกดดันให้โลกตะวันตกปฏิเสธเหตุผลของอิสราเอลที่ระบุว่า การได้กลับขณะนี้เป็นการไปเพื่อป้องกันตนเองและสร้างความชอบธรรมให้กับการเข้าไปทำสงครามในฉนวนกาซาของชาวปาเลสไตน์ จนก่อให้เกิดความสูญเสียและวิกฤตด้านมนุษยธรรมครั้งใหญ่ โดยจีนได้ยุติการประณามการใช้ความรุนแรงของกลุ่มฮามาสตั้งแต่ช่วงต้นของสงคราม แต่แสวงหาแนวทางลดความขัดแย้งระหว่างอิสราเอล-ปาเลสไตน์ด้วยการสนับสนุนแนวทางสองรัฐ (Two-State Solution)

● เอบราฮิม โรซี ประธานาธิบดีอิหร่าน เรียกสถานการณ์ในฉนวนกาซาว่า “เป็นการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์” ในการเริ่มต้นเจรจากับประธานาธิบดีปูติน ในกรุงมอสโก เมืองหลวงรัสเซีย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประชุมที่มุ่งเน้นไปที่ตะวันออกกลาง ทั้งนี้ อิหร่านสนับสนุนฮามาส กลุ่มติดอาวุธปาเลสไตน์ ที่ปกครองกาซา ในการทำสงครามกับอิสราเอล

บทสรุป

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจะเห็นได้ว่าสงครามระหว่างอิสราเอล-ฮามาสยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและยังไม่มียุติที่ที่จะจบลงในเร็ววันนี้ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวประเทศไทยได้รับผลกระทบโดยตรงจากการที่แรงงาน

ชาวไทยไปทำเกษตรกรรมในพื้นที่ชายแดนระหว่างอิสราเอล-ปาเลสไตน์ ซึ่งถูกจับไปเป็นตัวประกัน 32 คน และเสียชีวิต 39 คน และถึงแม้ว่าจะมีการปล่อยตัวประกันออกมาแล้วบางส่วน แต่ยังคงประเด็นที่ภาครัฐต้องให้ความสำคัญและเร่งให้การช่วยเหลือก่อนที่จะสงครามจะขยายวงกว้างมากขึ้น ทั้งนี้บทบาทของประเศมหาอำนาจที่ให้การสนับสนุนอิสราเอลอย่าง

สหรัฐาก็เป็นอีกหนึ่งบทบาทที่ต้องติดตามและ ให้ความสำคัญ เนื่องจาก สหรัฐฯ กำลังจะมีการเลือกตั้ง ทิศทางของสงครามอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์การเมืองภายในของสหรัฐฯ ที่จะเกิดขึ้นหลังการเลือกตั้ง ในปี พ.ศ. 2567

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศย.สพท.
โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

3.2 แอฟริกา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ และ น.ต.หญิง จิตราภรณ์ จิตรธรรม ร.น.

1. อียิปต์ กับบทบาทด้านมนุษยธรรมในสงครามระหว่างอิสราเอล-ฮามาส

■ 20 ต.ค. 66 : อียิปต์เปิดจุดผ่านแดน Rafah ทางตอนใต้ของฉนวนกาซา เพื่อเป็นช่องทางส่งความช่วยเหลือ ด้านมนุษยธรรม แก่ชาวปาเลสไตน์ โดย สนข. Ahram ของอียิปต์ รายงานว่า อียิปต์จะเปิดจุดผ่านแดน Rafah ซึ่งติดกับตอนใต้ของฉนวนกาซาเพื่อส่งความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่ชาวปาเลสไตน์ หลังจาก ปธน.โจเซฟ ไบเดน ของสหรัฐฯ ได้หารือทางโทรศัพท์กับ ปธน. อับดุล ฟัตตะห์ อัลซีซี ของอียิปต์ ระหว่างเยือนอิสราเอล โนมิน่าวให้ นรม.อิสราเอล และประธานาธิบดีอียิปต์ ตกลงเปิดจุดผ่านแดน Rafah เพื่อให้รถบรรทุกส่งความช่วยเหลือชุดแรกเข้าไปยังฉนวนกาซาตอนใต้ โดยอิสราเอลและสหรัฐฯ มีเงื่อนไขจำกัดการส่งความช่วยเหลือได้เฉพาะอาหาร น้ำสะอาด และเวชภัณฑ์จำเป็น และความช่วยเหลือดังกล่าวต้องไม่ถูกส่งให้กลุ่มฮามาส ทั้งนี้ รมว.กต.อียิปต์ กล่าวว่า การโจมตีทางอากาศของอิสราเอล ส่งผลให้ถนนบริเวณจุดผ่านแดน Rafah ฝั่งฉนวนกาซาได้รับความเสียหายรุนแรง และต้องซ่อมแซมก่อนเปิดใช้งาน

■ ขณะเดียวกัน อียิปต์ก็มีท่าทีระมัดระวังในการรับชาวปาเลสไตน์จากกาซา โดยไม่อนุญาตให้ชาวปาเลสไตน์เข้ามาในอียิปต์ โดยรัฐบาลอียิปต์กล่าวว่า การเคลื่อนย้ายประชาชนจำนวนมากจากกาซาอาจเป็นการทำลายเป้าประสงค์ของชาวปาเลสไตน์ นอกจากนี้ยังอาจก่อให้เกิดความไม่มั่นคงในอียิปต์ เนื่องจากการเคลื่อนย้ายอาจเป็นการส่งนักรบที่ต่อต้านอิสราเอลจำนวนมากเข้ามาในอียิปต์ และอียิปต์จะกลายเป็นฐานในการโจมตีอิสราเอล ผู้นำอียิปต์กล่าวว่า อิสราเอลควรปล่อยให้ชาวปาเลสไตน์เข้าไปในทะเลทรายเนกบะฟจนกว่าปฏิบัติการทางทหารจะเสร็จสมบูรณ์ อีกทั้งอียิปต์ได้รับคนจำนวนมากที่หนีความขัดแย้ง ในซีเรีย และซูดานอยู่ก่อนแล้ว การจะรับชาวปาเลสไตน์จากกาซาเข้ามาเพิ่มอาจสร้างภาระทางการเงินให้กับประเทศมากขึ้น

■ 21 ต.ค.66: อียิปต์เตรียมจัดการประชุมสุดยอดโคโรเพื่อสันติภาพ (The Cairo Summit for Peace) ที่กรุงไคโร เพื่อหารือแนวทางการลดระดับความรุนแรงของการสู้รบในฉนวนกาซาไม่ให้ขยายวงกว้างเป็นสงครามระดับภูมิภาค การผลักดันข้อตกลงเจรจาหยุดยิง และการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยแนวทาง Two-State Solution โดยมีผู้นำและผู้แทนจากประเทศ กลุ่มอาหรับ ชาติตะวันตก และผู้แทนจากสหภาพยุโรปเข้าร่วม การประชุม อาทิ ปาเลสไตน์ กาตาร์ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ บาห์เรน คูเวต สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เยอรมนี แคนาดา จีน ญี่ปุ่น อย่างไรก็ตาม หลายฝ่ายประเมินว่าการประชุมดังกล่าวอาจไม่บรรลุเป้าหมาย เพราะผู้นำจาก

อิสราเอล สหรัฐฯ และอิหร่าน ซึ่งมีอิทธิพลต่อปัญหาขัดแย้งอิสราเอล-ปาเลสไตน์ ไม่เข้าร่วมการประชุม

■ 1 พ.ย. 66 : อียิปต์เปิดด่าน Rafah ให้ชาวต่างชาติและผู้ถือหนังสือเดินทางสองสัญชาติในฉนวนกาซาเดินทางเข้าประเทศ สนข. Arab News รายงานว่า ในวันที่ชาวต่างชาติและผู้ถือหนังสือเดินทาง

สองสัญชาติประมาณ 400 คน รวมถึง ชาวปาเลสไตน์ที่ได้รับบาดเจ็บจากเหตุสู้รบในฉนวนกาซา 90 คน ได้ถูกนำตัวส่งโรงพยาบาลในอียิปต์ด้วยรถฉุกเฉินข้ามพรมแดนอีกด้วย ถือเป็นผู้ป่วยปาเลสไตน์กลุ่มแรก ที่สามารถเดินทางออกจากกาซาผ่านด่าน Rafah ไปยังอียิปต์ หลังจากกาตาร์บรรลุข้อตกลงกับอียิปต์ อิสราเอล และกลุ่มฮามาส โดยประสานงานกับสหรัฐฯ เพื่ออนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายผู้ถือหนังสือเดินทางต่างประเทศและผู้ที่ได้รับบาดเจ็บบางส่วนออกจากฉนวนกาซาผ่านด่าน Rafah แต่ไม่มีการระบุระยะเวลาที่จะอนุญาตก็ตาม

■ 26 พ.ย. 66 : รมว.กต.อียิปต์และสหรัฐฯหารือแนวทางขยายข้อตกลงหยุดยิงระหว่างอิสราเอลกับกลุ่มฮามาส รมว.กต.อียิปต์ ได้หารือทางโทรศัพท์กับนายแอนโทนี บลิงเคน รมว.กต.สหรัฐฯ เกี่ยวกับข้อตกลงหยุดยิงระหว่างอิสราเอลกับกลุ่มฮามาส รวมถึงแนวทางให้เกิดข้อตกลงหยุดยิงแบบครอบคลุม โอกาสนี้ รมว.กต.อียิปต์ ได้ย้ำถึงความจำเป็นของการหยุดยิงระหว่างอิสราเอลกับกลุ่มฮามาส เพื่อให้เป็นไปตามข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) เมื่อ 15 พ.ย.66 ที่ให้มีการหยุดยิงชั่วคราวเพื่อมนุษยธรรม เพื่อให้สามารถส่งความช่วยเหลือเข้าไปในฉนวนกาซา ทั้งนี้ข้อตกลงหยุดยิงชั่วคราวระหว่างอิสราเอลกับกลุ่มฮามาส มีระยะเวลา 4 วัน (24-27 พ.ย. 66) และกลุ่มฮามาสได้แสดงความประสงค์ที่จะขยายระยะเวลาหยุดยิงออกไป ส่วนอิสราเอล ระบุว่า หากกลุ่มฮามาสต้องการขยายระยะเวลาหยุดยิงจะต้องปล่อยตัวประกันวันละ 10 คน

■ การกดดันจากปฏิบัติการทางทหารจากกองทัพอิสราเอลที่กระทำต่อฮามาส ส่งผลให้พลเรือนในกาซา โดยเฉพาะ ชาวปาเลสไตน์อพยพลงมาทางใต้ ซึ่งเป็นชายแดนติดกับอียิปต์มากขึ้นเรื่อย ๆ การให้ความช่วยเหลือต่อผู้พลพและผู้ที่ยังอยู่ในฉนวนกาซา โดยเฉพาะด้านเวชภัณฑ์และอาหาร มีแนวโน้มวิกฤติมากขึ้น เนื่องจากการช่วยเหลือที่ส่งเข้าไปไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้พลพ และไม่ครอบคลุมปัจจัย 4 ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ อีกทั้งยังขาดแคลนน้ำมันในการผลิตไฟฟ้าด้วย การผลิตขึ้นข้อตกลงเจรจาหยุดยิง และการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง อาจไม่บรรลุเป้าหมาย ระยะเวลาที่ยืดเยื้อออกไปจะทำให้รัฐบาลอียิปต์ยิ่งลังเลที่จะรับชาวปาเลสไตน์จากกาซา เนื่องจากการดูแลผู้ลี้ภัยมากขึ้นอาจสร้างภาระทางการเงินให้กับอียิปต์มากขึ้น ขณะเดียวกัน การชุมนุมต่อต้านอิสราเอลจากกลุ่มมุสลิมทั่วโลกจะเพิ่มขึ้น ซึ่งในแอฟริกาที่มีหลายประเทศที่มีแนวโน้มเกิดการชุมนุม เช่น โมร็อกโก อียิปต์

■ ผลกระทบที่อาจส่งผลกระทบต่อประเทศไทย อาจมีการชุมนุมต่อต้านอิสราเอล / สนับสนุนชาวปาเลสไตน์ หรือเรียกร้องด้านมนุษยชนในฉนวนกาซาของกลุ่มมุสลิมในประเทศไทย ขณะที่แรงงานไทยที่เคยทำงานอยู่ในอิสราเอลจะเป็นกลุ่มว่างงานที่รัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือเป็นกรณีเร่งด่วน

2. กลุ่มกบฏในคองโกยึดฐานทัพสำคัญทางตะวันออก ขณะที่หน่วยรักษาสันติภาพถอนกำลังและการต่อสู้รุนแรงขึ้น

7 ธ.ค. 66 กลุ่มกบฏติดอาวุธยึดเมืองแห่งหนึ่งทางตะวันออกของคองโก ภายหลังจากปะทะอย่างรุนแรงกับกองทัพ ในขณะที่กองกำลังรักษาสันติภาพถอนตัวออกจากภูมิภาคที่อุดมไปด้วยแร่ธาตุและความขัดแย้ง

เจ้าหน้าที่ทหารและผู้อยู่อาศัยในเมืองมุชากี (Mushaki) แจ้งว่า **กลุ่มติดอาวุธ M23** ได้บุกเข้าไปในเมืองและยึดฐานปฏิบัติการของทหารในเมือง ส่งผลให้ประชาชนต้องหลบหนี

กลุ่มติดอาวุธ M23 เป็นกลุ่มกบฏขนาดใหญ่และทรงพลังที่ปฏิบัติการใกล้ชายแดนคองโกติดกับรวันดา ซึ่งเป็นภูมิภาคที่อุดมด้วยแร่ธาตุ เป็นกลุ่มติดอาวุธที่ใช้ความรุนแรงมายาวนานและถูกกล่าวหาว่าเคยทำการสังหารหมู่โดยได้รับการสนับสนุนจากรวันดา กลุ่มติดอาวุธ M23 ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบด้วยชาวทุตซีเชื้อสายคองโกสงบเงียบมาเกือบหนึ่งทศวรรษ ก่อนจะกลับมาเริ่มปฏิบัติการอีกครั้งตั้งแต่ปี 2564 ที่กลุ่มติดอาวุธ M23 มักจะปะทะกับกองกำลังของรัฐบาลและหน่วยรักษาสันติภาพของสหประชาชาติที่มีกำหนดจะค่อย ๆ ถอนตัวออกจากคองโกตามคำขอของรัฐบาล

เมืองมุชากี (Mushaki) เป็นศูนย์กลางการคมนาคมที่สำคัญซึ่งเชื่อมโยงไปยังเมืองใหญ่ๆ ในภูมิภาคคิวงทางตะวันออกของคองโก และมีการเปลี่ยนมือกันปกครองพื้นที่ระหว่างกลุ่มกบฏกับกองทัพตลอดความขัดแย้ง

ประเทศคองโก ซึ่งมีประชากรกว่า 100 ล้านคน กำลังเตรียมการเลือกตั้งในปลายเดือน ธ.ค.นี้ และประธานาธิบดี เฟลิซซ์ ชิเซเคดี ขอให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ออกการสนับสนุนต่อไปอีกราวหนึ่ง จึงเป็นหนึ่งในหลายประเด็นที่ผู้สังเกตการณ์ตั้งคำถามถึง คือ ความสามารถในการจัดการเลือกตั้งที่ยุติธรรมและเสรีของรัฐบาลคองโก

การสู้รบครั้งล่าสุด กองทัพคองโก ได้ส่งกองกำลังทางอากาศเข้าโจมตีบนเนินเขา ก่อนที่กลุ่มกบฏจะแทรกซึมเข้าไปในเมือง Mushaki ได้ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่ถูกนำมาใช้เพื่อป้องกันความเสียหายต่อประชาชนในเมือง

การรุกของกลุ่มติดอาวุธ M23 เกิดขึ้นระหว่างการสู้รบที่ดำเนินอยู่ ซึ่งทำให้เกิดการพลัดถิ่นเพิ่มเติมนับตั้งแต่การหยุดยิงสิ้นสุดลงในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2565 ความพยายามด้านสันติภาพดูเหมือนจะหยุดชะงัก

การสู้รบรอบใหม่เกิดขึ้นท่ามกลางคำถามเกี่ยวกับเสถียรภาพในระยะยาวของภูมิภาค ในขณะที่ผู้นำคองโกในกินชาซากัดดันให้กองกำลังรักษาสันติภาพระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศถอนตัว กองกำลังเจ้าหน้าที่ระดับภูมิภาคจากประเทศในแอฟริกาตะวันออกเริ่มออกจากเมืองโกมา ซึ่งเป็นเมืองหลวงของคิวงเหนือ เมื่อวันอาทิตย์ที่ผ่านมา

ในขณะที่การต่อสู้ทวีความรุนแรงมากขึ้นในสัปดาห์นี้ หัวหน้าภารกิจรักษาสันติภาพของสหประชาชาติได้ให้คำมั่นที่จะยื่นหยัดเคียงข้างกองทัพ โดยเจ้าหน้าที่รักษาสันติภาพจะพยายาม “อย่างเต็มที่เพื่อให้แน่ใจว่าพลเรือนจะได้รับความคุ้มครอง”

บทสรุป

จากข้อมูลการก่อรัฐประหารในแอฟริกา จะพบว่า ตั้งแต่ปี 2564 แอฟริกาเกิดการรัฐประหารในประเทศต่างๆ ขึ้นจนทำให้ นาย Antonio Guterres เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ ขนานนามว่าเป็น **“ปรากฏการณ์การระบอบการรัฐประหาร”** ซึ่งปัจจัยภายนอก อาจจะมาจากมหาอำนาจนอกทวีปและกลุ่มผู้นำประเทศซึ่งเน้นเรื่องผลประโยชน์ของตัวเองเป็นหลัก ขณะที่ปัจจัยภายใน คือ ความไม่พอใจของประชาชนต่อรัฐบาลที่เพิ่มมากขึ้นในเรื่องการทุจริต กลุ่มผู้ก่อการร้าย และการบริหารจัดการที่ไม่ดี สถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในคองโก จึงน่าติดตามว่าจะดำเนินไปในทิศทางใด และผลการเลือกตั้งจะเป็นตัวชี้วัดให้สถานการณ์ด้านความมั่นคงของคองโกเลวร้ายลงหรือไม่

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศสย.สท.
โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

3.3 เอเชียใต้

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ และ น.ส.ปณณมา โชติชินชาวี

สถานการณ์เอเชียใต้ มีประเด็นสำคัญสรุปได้ดังนี้

อินเดียส่งความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมให้กับปาเลสไตน์ โดย บ.ลำเลียง C-17 ของ ทอ.อินเดีย ซึ่งเดินทางจากฐานทัพอากาศ Hindon รัฐอุตตรประเทศ เมื่อ 22 ต.ค. 66 ไปยังท่าอากาศยาน Ei-Arish ของอียิปต์ โดยบรรทุกอุปกรณ์ช่วยเหลือทางการแพทย์ประมาณ 6.5 ตัน รวมถึงอุปกรณ์กู้ภัยและบรรเทาสาธารณภัยรวม 32 ตัน เช่น กลุ่มยาสำหรับการช่วยชีวิต อุปกรณ์ผ่าตัด เต็นท์ ถูนอน ผ้าใบ สุขอนามัยภัณฑ์ เม็ดละลายปรับสภาพน้ำให้สะอาด และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่จำเป็น ทั้งนี้ นรม.นเรนทรา โมดี ของอินเดีย ได้โทรศัพท์หารือกับประธานาธิบดีมิมะห์มูด อับบาส ของปาเลสไตน์ เมื่อ 19 ต.ค. 66 เพื่อแสดงความเสียใจต่อครอบครัวผู้เสียชีวิตในเหตุระเบิดที่โรงพยาบาล Al Ahli ฉนวนกาซา และยืนยันความพร้อมให้ความช่วยเหลือ ด้านมนุษยธรรมแก่ชาวปาเลสไตน์

อินเดียและศรีลังกาฟื้นฟูการหารือเพื่อจัดทำข้อตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ผู้แทน พณ.อินเดียและศรีลังการื้อฟื้นการเจรจาเพื่อจัดทำข้อตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี (Economic and Technology Cooperation Agreement ETCA) ครั้งที่ 12 หลังจากเจรจากันมาแล้ว 11 ครั้งในช่วงปี 2559-2561 ทั้งสองฝ่ายได้หารือกันหลายประเด็น เช่น การค้าสินค้า อุปสรรคทางเทคนิคในด้านการค้า มาตรการสาธารณสุข ขั้นตอนศุลกากร การเยียวยาทางการค้า การระงับข้อพิพาท เป็นต้น การเจรจาทั้งหมดเป็นไปได้ด้วยดี โดยผลของการเจรจาข้อตกลงดังกล่าวคาดว่าจะเป็นการเปิดโอกาสใหม่สำหรับความร่วมมือของทั้งสองประเทศ ทั้งนี้ อินเดียเป็นคู่ค้าใหญ่ที่สุดของศรีลังกา โดยในปีที่ผ่านมามูลค่าการส่งออกของอินเดียไปศรีลังกามีมูลค่ามากกว่า 5

พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนการนำเข้าจากศรีลังกามีมูลค่าประมาณ 1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

อินเดียและภูฏานเห็นพ้องขยายความร่วมมือด้านพลังงาน นรม.อินเดียพบหารือกับกษัตริย์ภูฏานเมื่อ 6 พ.ย. 66 ในประเด็นความสัมพันธ์ทวิภาคี ผลประโยชน์ร่วมระดับภูมิภาคและระดับโลก ผู้นำสองประเทศร่วมหารือแนวทางยกระดับความสัมพันธ์ให้ใกล้ชิดมากขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งโครงการความร่วมมือ การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้า การค้าและการลงทุนระหว่างกัน พลังงาน สาธารณสุข การศึกษา พัฒนาทักษะทางอาชีพ เทคโนโลยีอวกาศ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประชาชน สองฝ่ายเห็นพ้องเพิ่มความร่วมมือด้านพลังงานทดแทน เฉพาะอย่างยิ่งด้านพลังงานแสงอาทิตย์ ไฮโดรเจนสีเขียว และระบบขับเคลื่อนรถยนต์ไฟฟ้าเพิ่มเติมจากความร่วมมือด้านพลังงานน้ำที่มีอยู่เดิม

อินเดียและสหรัฐฯ ขยายความร่วมมือด้านกลาโหมระหว่างกันในการประชุม 2+2 Dialogue ผลการประชุม 2+2 Dialogue ครั้งที่ 5 ระหว่างอินเดียกับสหรัฐฯ ที่มีนายสุพรหมณัมย์ ชัยคังกระ รมว.กต. และนายราชนาถ สิงห์ รมว.กท.ของอินเดีย กับ นายแอนโทนี บลิงเคน รมว.กต. และ พล.อ.ลอยด์ ออสติน รมว.กท.ของสหรัฐฯ เป็นประธานร่วม ณ กรุงนิวเดลี อินเดีย ทั้งสองฝ่ายประกาศความคืบหน้าความร่วมมือด้านกลาโหมที่สำคัญ เช่น การให้สหรัฐฯ จัดหาและผลิตเครื่องบินรบสำหรับเครื่องบินรบให้อินเดีย ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่าง บจ. General Electric (เอกซนสหรัฐฯ) กับ บจ. Hindustan Aeronautics Limited (รัฐวิสาหกิจอินเดีย) รวมถึงการที่อินเดียจะจัดซื้อเครื่องบินรบจำนวน 31 ลำ จากสหรัฐฯ มูลค่า 3,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ สหรัฐฯ และอินเดียยืนยันที่จะขยายความร่วมมือระหว่างกันท่ามกลางความท้าทายทางภูมิรัฐศาสตร์ระดับโลก

กต.อินเดีย-อิหร่านหรือประเด็นความเชื่อมโยงในภูมิภาค ประเด็น การริเริ่มความเชื่อมโยงในภูมิภาคที่ทั้งสองประเทศมีส่วนร่วม โดยเฉพาะ การผลักดันความร่วมมือพัฒนาเส้นทางขนส่งสินค้าทางทะเลผ่านท่าเรือ Chabahar ของอิหร่าน เพื่อเชื่อมต่อเส้นทางการค้าสู่อัฟกานิสถานและ ภูมิภาคเอเชียกลาง การพัฒนาเส้นทางคมนาคมภายใต้โครงการ International North-South Transport Corridor (INSTC) เพื่อเชื่อมต่อเส้นทางการค้าสู่เอเชียกลางและรัสเซีย อีกทั้ง ท่าเรือสถานการณ์ในภูมิภาค ตอ.กลาง ที่อาจส่งผลกระทบต่อโครงการพัฒนาด้านคมนาคมในภูมิภาค รวมถึงประเด็นความสัมพันธ์ทวิภาคี อาทิ การมีส่วนร่วมทางการเมือง การค้าและเศรษฐกิจ การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การเชื่อมโยงของผู้คน และความร่วมมือภาคการเกษตร นอกจากนี้ ปลัด กต.อินเดียยังเข้าพบนาย ฮอเซนอะมีร์ อับดุลลอฮ์ยาน รมว.กต.อิหร่าน เพื่อแลกเปลี่ยนประเด็น สถานการณ์และความท้าทายในภูมิภาค

ขามุสลิมในอินเดียชุมนุมประท้วงอิสราเอล อาทิ เมืองไฮเดอราบาด และเมืองกัลกัตตา ชุมนุมประท้วงอิสราเอล หลังเสร็จสิ้นพิธีละหมาด วันศุกร์ ซึ่งการชุมนุมเป็นไปด้วยความสงบและไม่มีเหตุรุนแรง อย่างไรก็ตาม อินเดียยกระดับมาตรการรักษาความปลอดภัยในกรุงนิวเดลี และเมืองสำคัญของอินเดียเป็นขั้นสูงสุด หลังจากหน่วยข่าวกรองอินเดียแจ้งเตือน ให้หน่วยงานความมั่นคงเพิ่มความเข้มงวดในการรักษาความปลอดภัย รวมทั้ง จำนวน จนท.ตร. และจุดตรวจตามสถานที่สำคัญต่าง ๆ เพื่อป้องกัน สถานการณ์ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้น เนื่องจากผลกระทบของสถานการณ์ รุนแรงในอิสราเอลและปาเลสไตน์ปากีสถาน

ปากีสถานพร้อมให้ความร่วมมือกับซาอุดีอาระเบียในการสร้าง โรงกลั่นน้ำมัน นาย Muhammad Ali รมว.กระทรวงพลังงานของปากีสถาน เปิดเผยในวันเดียวกันว่า บริษัท Saudi Aramco ของซาอุดีอาระเบีย จะลงทุนในโครงการก่อสร้าง โรงกลั่นน้ำมันมูลค่า 8,000-10,000 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ (280,560 - 350,700 ล้านบาท) เพื่อแปรรูปน้ำมันดิบกำลัง

การผลิต 450,000 บาร์เรลต่อวัน โดยบริษัท Saudi Aramco จะพิจารณาเลือกพื้นที่ก่อสร้าง โรงกลั่นน้ำมันใน Gwadar หรือ Hub จังหวัด Balochistan ของปากีสถาน และคาดว่า โครงการดังกล่าวจะมีความคืบหน้าใน 1-2 เดือน ข้างหน้า โดยปากีสถานพร้อมที่จะให้การสนับสนุนโครงการลงทุนนี้อย่างเต็มที่

ปากีสถานยืนยันสมัครเข้าร่วมกลุ่ม BRICS และคาดหวังเข้าเป็น สมาชิกได้ในปี 2567 โดยคาดหวังว่าจะสามารถเข้าร่วมกลุ่มได้ในปี 2567 และจะได้รับความช่วยเหลือจากรัสเซีย หวังรัสเซียเป็นประธาน การประชุมสุดยอดกลุ่ม BRICS ใน ค.ศ. 67 ที่เมือง Kazan ทาง ต.ต.ของ ประเทศ ปัจจุบัน ปากีสถานอยู่ในกระบวนการประสานกับประเทศสมาชิก เพื่อขอรับการสนับสนุนเข้าเป็นสมาชิก โดยจีนแสดงนัยยะยินดีต่อการเข้าร่วม เป็นสมาชิกของปากีสถาน ขณะที่อินเดียสนับสนุนการขยายจำนวนสมาชิก อย่างไม่เต็มที่ แต่ไม่ได้ให้ความคิดเห็นต่อการสมัครของปากีสถาน

ขามุสลิมในปากีสถานหลายหมื่นคนชุมนุมประท้วงต่อต้าน การโจมตีฉนวนกาซาของอิสราเอล ได้ออกมาชุมนุมประท้วงบริเวณ ตอ.ของ เมืองละฮอร์ ปากีสถาน เมื่อ 19 พ.ย. 66 เพื่อต่อต้านการโจมตีฉนวนกาซา ของอิสราเอล ก่อนหน้านั้น เมื่อต้น พ.ย. 66 พรรค Jamaat-e-Islami ได้ จัดการชุมนุมประท้วงขนาดใหญ่ขึ้นที่เมืองการาจี และ กรุงอิสลามาบัต โดยนาย Sirajul Haq หัวหน้าพรรค Jamaat-e-Islami ระบุว่า การชุมนุม ประท้วงดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการชุมนุมประท้วงที่จัดขึ้นทั่วโลกเพื่อ สนับสนุนชาวปาเลสไตน์ และกระตุ้นให้องค์การระหว่างประเทศรับฟังเสียง ของผู้บริสุทธิ์ รวมทั้งระบุว่า ข้อมติขององค์การความร่วมมืออิสลาม (OIC) ไม่เกิดผลในทางปฏิบัติ และรัฐบาลของประเทศมุสลิมจะต้องลงมือยุติ ความรุนแรง

บทสรุป

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชียใต้แสดงให้เห็นถึงความ พยายามในการสร้างความร่วมมือในมิติต่าง ๆ ท่ามกลางสถานการณ์ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในภูมิภาคใกล้เคียงอย่างสถานการณ์สงครามระหว่าง อิสราเอล-ฮามาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาอำนาจในภูมิภาคเอเชียใต้ อย่าง อินเดียที่มีการแสดงบทบาทสร้างความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ อาทิ เพื่อ ผลประโยชน์แห่งชาติของอินเดีย รวมไปถึงมหาอำนาจรองอย่างปากีสถาน ที่มีความพยายามสร้างความสัมพันธ์บนเวทีระดับโลกอย่าง BRICS อย่างไรก็ดีตามสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างอิสราเอล-ฮามาสยังส่งผลกระทบต่อ ขามุสลิมในประเทศต่าง ๆ ที่ออกมาประท้วงและเคลื่อนไหวให้เกิด ความร่วมมือและช่วยเหลือปาเลสไตน์

ที่มา : <https://www.tnnthailand.com/news/world/>
https://www.nia.go.th/main/th/๑/#world_news

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศสย.สทพ.
โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์ภูมิภาค

1. เอเชียตะวันออก

1.1 เกาหลีเหนือ - เกาหลีใต้

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ และนายคณาพัฒน์ ปลั่งศรีสกุล

สถานการณ์ภายในประเทศเกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้ มีประเด็น สำคัญ สรุปได้ดังนี้

เกาหลีเหนือ

- รมว.กต.รัสเซีย เยือนเกาหลีเหนือ เพื่อประชุมหารือเกี่ยวกับการถ่ายโอนอาวุธและกระชับความสัมพันธ์ทางการทหาร สนข. AP รายงานเมื่อ 19 ต.ค.66 ว่า นายเซอร์เกย์ ลาฟรอฟ รมว.กต.รัสเซีย ซึ่งเดินทางเยือนกรุงเปียงยาง เกาหลีเหนือ เมื่อ 18 ต.ค.66 ได้กล่าวสุนทรพจน์ ขอบคุนเกาหลีเหนือที่สนับสนุนรัสเซียในสงครามยูเครน นอกจากนี้ ยังกล่าวว่าจะหารือกับนายโซ ชุน ฮุย รมว.กต.เกาหลีเหนือ เกี่ยวกับการ ถ่ายโอนอาวุธและกระชับความสัมพันธ์ทางการทหาร และการดำเนินการตาม ข้อตกลง ระหว่างประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน ของรัสเซีย และนายคิม จองอึน ผู้นำสูงสุดเกาหลีเหนือ ซึ่งบรรลุผลสำเร็จในการประชุมสุดยอดที่จัดขึ้นเมื่อ 13 ก.ย.66 ที่วอสตอซนี คอสโมโดรม ศูนย์ปล่อยยานอวกาศของรัสเซีย

- เกาหลีเหนือและรัสเซียลงนามในข้อตกลงส่งเสริมความร่วมมือ ระหว่างกันหลายด้าน สนข.Yonhap รายงานเมื่อ 16 พ.ย. 66 อ้าง สนข.KCNA ของเกาหลีเหนือ ว่า เกาหลีเหนือและรัสเซียลงนามในข้อตกลง ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันหลายด้าน โดยเป็นการลงนามหลังจาก เสร็จสิ้นการประชุม Russian-North Korean Intergovernmental Commission ครั้งที่ 10 ที่กรุงเปียงยาง เกาหลีเหนือ เมื่อ 15 พ.ย. 66 เพื่อหารือแนวทางการฟื้นฟูและส่งเสริมความสัมพันธ์ทวิภาคีในด้านการค้า เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

- เกาหลีเหนือนำดาวเทียมเข้าสู่วงโคจรได้สำเร็จ สำนักงานด้าน อวกาศของเกาหลีเหนือเปิดเผยว่า เกาหลีเหนือได้ปล่อยจรวดที่ลำเลียง ดาวเทียมสอดแนมทางทหาร และนำดาวเทียมเข้าสู่วงโคจรได้สำเร็จ สำนักงานเทคโนโลยีอวกาศแห่งชาติได้ประกาศเรื่องนี้ในวันพุธที่ 22 พ.ย. ที่ผ่านมา สำนักข่าวกลางเกาหลีของทางการเกาหลีเหนือ เปิดเผยว่า จรวดลำเลียงแบบใหม่ “โซลลิมา-1” ซึ่งลำเลียงดาวเทียม “มัลลิกย็อง-1” ได้ทะยานออกจากฐานปล่อยดาวเทียมโซแฮทางตะวันตกเฉียงเหนือของ ประเทศเมื่อเวลา 22.42 น. ของวันอังคารที่ 21 พ.ย. 66

เกาหลีใต้

➢ **เกาหลีใต้ สหรัฐฯ และญี่ปุ่นจัดฝึกซ้อมการสกัดกั้นทางทะเลระหว่าง 9-10 ต.ค. 66** สนข. Yonhap รายงานเมื่อ 22 ต.ค. 66 เกาหลีใต้ สหรัฐฯ และญี่ปุ่น จะจัดซ้อมรบทางอากาศร่วมกันเป็นครั้งแรกเหนือน่านฟ้าคาบสมุทรเกาหลี ใน 22 ต.ค. 66 โดยสหรัฐฯ ส่งเครื่องบินทิ้งระเบิดทางยุทธศาสตร์ B-52 เข้าร่วมการซ้อมรบดังกล่าว นอกจากนี้ ยังรายงานอ้าง ทร.เกาหลีใต้เปิดเผยในวันเดียวกันว่า เกาหลีใต้และสหรัฐฯ จัดซ้อมรบต่อต้านเรือดำน้ำ รหัส Silent Shark นอกชายฝั่งเกาะกวมของสหรัฐฯ ระหว่าง 6-22 ต.ค. 66 ทั้งนี้ การซ้อมรบรหัส Silent Shark ระหว่างเกาหลีใต้กับสหรัฐฯ กำหนดจัดซ้อมทุก ๆ 2 ปี โดยมีขึ้นหลังจากเกาหลีเหนือประจำการเรือดำน้ำหมายเลข 841 ที่มีขีดความสามารถในการโจมตีด้วยอาวุธนิวเคลียร์ทางยุทธวิธี เมื่อ 6 ก.ย. 66 เพื่อปฏิบัติภารกิจหลักด้านการโจมตีใต้น้ำของ ทร.เกาหลีเหนือ

➢ **สหรัฐฯ-เกาหลีใต้ลงนามข้อตกลงด้านความมั่นคงฉบับใหม่เพื่อป้องปรามเกาหลีเหนือ** สนข.AP รายงานเมื่อ 13 พ.ย. 66 ว่า ในวันเดียวกันนี้ พล.อ.ลอยด์ ออสติน รมว.กท.สหรัฐฯ เยือนเกาหลีใต้เพื่อเข้าร่วมการประชุม Security Consultative Meeting (SCM) ร่วมกับ นายชิน ว็อน-ซิก รมว.กท. เกี่ยวกับการยกระดับการป้องปรามเกาหลีเหนือด้วยอาวุธนิวเคลียร์และความร่วมมือในประเด็นภูมิรัฐศาสตร์ อาทิ สงครามรัสเซีย-ยูเครน การดำเนินนโยบายเชิงก้าวร้าวของจีนในภูมิภาค การฝึกซ้อมทางทหารสามฝ่ายระหว่างสหรัฐฯ-เกาหลีใต้-ญี่ปุ่น และการแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับการยิงขีปนาวุธของเกาหลีเหนือ พร้อมกันนี้ ทั้งสองฝ่ายลงนามในข้อตกลง Tailored Deterrence Strategy ฉบับใหม่ เพื่อให้สามารถตอบโต้ภัยคุกคามทางนิวเคลียร์และขีปนาวุธของเกาหลีเหนืออย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

➢ **อัตราการเกิดที่ต่ำของเกาหลีใต้สร้างความท้าทายต่อการเกณฑ์ทหารภายในประเทศ** จำนวนทหารเกณฑ์ที่ลดลงของเกาหลีใต้ทำให้เกิดความกังวลท่ามกลางภัยคุกคามที่เพิ่มขึ้นจากเกาหลีเหนือ ส่งผลให้กองทัพต้องพิจารณาทางเลือก ในการรักษาความพร้อมรบอย่างมีประสิทธิภาพด้วยทรัพยากรที่จำกัด ผู้เชี่ยวชาญแนะนำว่าอัตราการเกิดที่

ลดลงอาจกระทบความสามารถในการเกณฑ์ทหารของประเทศ และอาจส่งผลกระทบต่อมาตรการป้องกันประเทศต่อเกาหลีเหนือ ซึ่งปัจจุบันมีทหารประจำการมากกว่า 1.2 ล้านคน เพื่อปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงด้านประชากรนี้ กองทัพบก ซึ่งเป็นสาขาที่ใหญ่ที่สุดของกองทัพ ได้สำรวจวิธีการต่างๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการทหารอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีล้ำสมัยในระบบการต่อสู้ และการลดอัตราส่วนของตำแหน่งที่ไม่ใช่การรบ การคาดการณ์เรื่องกำลังทหารที่ลดลงได้จุดชนวนให้เกิดการถกเถียงกันว่าผู้หญิงควรได้รับการเกณฑ์ทหารหรือไม่ แต่กระทรวงกลาโหมปฏิเสธไม่ให้ชั่งน้ำหนักตัวเลือกนี้ ซึ่งอาจทำให้เกิดการถกเถียงกันอย่างจริงจัง

➢ **ดาวเทียมสอดแนมของเกาหลีใต้ดวงแรกส่งขึ้นสู่วงโคจรได้สำเร็จ** ในวันที่ 1 ธ.ค. 2566 กระทรวงกลาโหมแถลงการณ์ ว่าดาวเทียมสอดแนมทหารพื้นเมืองดวงแรกของเกาหลีใต้ประสบความสำเร็จในการปล่อยดาวเทียมจากฐานทัพอากาศในแคลิฟอร์เนีย ซึ่งเป็นจุดสุดยอดของการแสวงหาขีดความสามารถด้านข่าวกรองในอวกาศของโซล ท่ามกลางภัยคุกคามจากเกาหลีเหนือที่เพิ่มมากขึ้น

● **บทสรุป**

จะเห็นได้ว่าในห้วงเวลาที่ผ่านมามีเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ต่างกระชับความสัมพันธ์ทางการทหารและเทคโนโลยีกับพันธมิตรประเทศของตนเอง ดังเช่นกรณีเกาหลีเหนือส่งดาวเทียมสอดแนมขึ้นไปบนอวกาศได้สำเร็จก็เนื่องมาจากความร่วมมือทางอวกาศและการทหารกับรัสเซีย ส่งผลให้เกาหลีใต้และญี่ปุ่นไม่พอใจ จึงดำเนินการประณามและคว่ำบาตร รวมถึงการยิงดาวเทียมสอดแนมของเกาหลีใต้ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐอเมริกา การกระทำดังกล่าวส่งผลให้ความตึงเครียดภายในคาบสมุทรเกาหลีทวีความรุนแรงสูงขึ้น ซึ่งยังคงเป็นเรื่องที่ต้องจับตามองกันต่อไป

เพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.
โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

1.2 ญี่ปุ่น

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ และนายคมกชพัฒน์ ปลั่งศรีสกุล

สถานการณ์ภายในประเทศญี่ปุ่น มีประเด็นสำคัญ สรุปได้ดังนี้

➢ **ญี่ปุ่นจะเริ่มจัดซื้อขีปนาวุธ Tomahawk จากสหรัฐฯ** ในปีงบประมาณ 2568 สนข. Kyodo News รายงานเมื่อ 5 ต.ค. 66 อ้าง นายมิโนรุ คิฮาระ รมว.กท.ญี่ปุ่น แถลงหลังการพบหารือกับ พล.อ.ลอยด์ ออสติน รมว.กท.สหรัฐฯ เมื่อ 4 ต.ค. 66 ที่สหรัฐฯ ว่า ญี่ปุ่นจะเริ่มจัดซื้อขีปนาวุธ Tomahawk จากสหรัฐฯ รวมทั้งสิ้น 400 ลูกในปีงบประมาณ 2568 (1 เม.ย.68-31 มี.ค.69) จากเดิมที่มีแผนจะเริ่มจัดซื้อในปีงบประมาณ 2569 หรือปรับให้เร็วกว่าแผนเดิม 1 ปี ในจำนวนนี้จะปรับรุ่นที่จัดซื้อเป็นขีปนาวุธ Tomahawk Block-4 จำนวน 200 ลูก และส่วนที่เหลืออีก 200 ลูกจะจัดซื้อเป็นขีปนาวุธ Tomahawk Block-5 ตามแผนและกำหนดการเดิม อย่างไรก็ตาม รัฐสภาของสองประเทศจะต้องเห็นชอบการจัดซื้อขีปนาวุธดังกล่าวก่อนรัฐบาลสองประเทศจะดำเนินการจัดซื้อต่อไป

➢ **นรม.ญี่ปุ่นเดินทางเยือนฟิลิปปินส์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านกลาโหมและความมั่นคง** สนข. Reuters รายงานเมื่อ 3 พ.ย. 66 ว่า นายฟูมิโอะ คิชิดะ นรม.ญี่ปุ่นเดินทางเยือนฟิลิปปินส์อย่างเป็นทางการระหว่าง 3-4 พ.ย. 66 เพื่อหารือกับ ประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์ มาร์กอส จูเนียร์ ของฟิลิปปินส์ ในประเด็นความมั่นคงในระดับภูมิภาคและระดับโลก รวมถึงประเด็นข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ ซึ่งฟิลิปปินส์และจีนเคยเผชิญหน้ากันหลายครั้ง นอกจากนี้ก่อนการเยือน กท.ญี่ปุ่น ได้ประกาศว่าจะส่งมอบ

ระบบเรดาร์สำหรับตรวจการณ์ทางอากาศระบบแรกให้กับกองทัพฟิลิปปินส์ โดยเป็นการดำเนินการภายใต้ข้อตกลงระหว่าง กท.ฟิลิปปินส์ และบริษัท Mitsubishi Electric Corp. ทั้งนี้ ญี่ปุ่นไม่อาจสิทธิ์ในทะเลจีนใต้ แต่กังวลว่าการอ้างกรรมสิทธิ์ในทะเลจีนใต้ของจีนจะส่งผลกระทบต่อความเสรีและปลอดภัยในการเดินเรือ

➢ **ญี่ปุ่นจัดสรรงบ 2 ล้านล้านเยน สนับสนุนอุตสาหกรรมการผลิตชิปและเซมิคอนดักเตอร์** สนข.Reuters รายงานเมื่อ 10 พ.ย. 66 ว่า รัฐบาลญี่ปุ่นจะจัดสรรงบ 2 ล้านล้านเยน (13,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตชิปและเซมิคอนดักเตอร์ภายในประเทศ พันฟูสถานะการเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีชิปหลังจากสูญเสียความได้เปรียบในห้วงทศวรรษที่ผ่านมา โดยงบประมาณบางส่วนที่ได้รับการจัดสรรภายในปีงบประมาณนี้ จะนำไปสนับสนุน บจ. TSMC และ บจ. Rapidus (บริษัทร่วมทุนของกลุ่มบริษัทเทคโนโลยีชั้นนำของญี่ปุ่น ซึ่งวางเป้าหมายเปิดโรงงานผลิตชิปและเซมิคอนดักเตอร์ใน จ.ฮอกไกโด) ทั้งนี้ งบประมาณสนับสนุนอุตสาหกรรมชิปดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการใช้จ่ายงบประมาณเพิ่มเติมปี 2566/67 ที่นายฟูมิโอะ คิชิดะ นรม.ญี่ปุ่น ตั้งไว้ 13.1 ล้านล้านเยน

➢ **อากาศยานออสเพอร์รี่ของสหรัฐฯตกนอกชายฝั่งทางตะวันตกเฉียงใต้ของญี่ปุ่น** เจ้าหน้าที่สำนักงานรักษาความปลอดภัยทางทะเลของญี่ปุ่นเปิดเผยว่า มีรายงานว่าอากาศยานออสเพอร์รี่ของกองทัพสหรัฐฯ ประสบเหตุตกลงน่านน้ำ นอกชายฝั่งจังหวัดคาโงชิมะ ทางตะวันตกเฉียงใต้ของญี่ปุ่น เมื่อช่วงบ่ายวันพุธที่ 29 พฤศจิกายน เจ้าหน้าที่กล่าวว่า มีคนอยู่บนเครื่อง 6 คน โดยเจ้าหน้าที่กระทรวงการป้องกันประเทศระบุว่า อากาศยาน

ลำน้ำอาจเป็น CV-22 ออสเพอร์รี่ของฐานทัพอากาศโยโกตะของสหรัฐในกรุงโตเกียว และว่าอาจกำลังมุ่งหน้าไปยังฐานทัพอากาศคาเดนสของสหรัฐในโอกินาวา เรือลาดตระเวนและอากาศยานถูกส่งไปประจำการในที่เกิดเหตุแล้ว

➢ **ญี่ปุ่นเริ่มให้สถานะ “ผู้เสมือนผู้ลี้ภัย” แก่คนที่หลบหนีความขัดแย้ง** รัฐบาลญี่ปุ่นเปิดตัวโครงการใหม่เพื่อช่วยเหลือชาวต่างชาติที่หลบหนี

QUASI-REFUGEE STATUS INTRODUCED FOR THOSE FLEEING CONFLICT ZONES

จากพื้นที่ขัดแย้ง แต่ไม่เข้าเกณฑ์ได้รับสถานะ ผู้ลี้ภัยของญี่ปุ่น ผู้อพยพที่มีคุณสมบัตินี้ จะได้รับการยอมรับว่าเป็น “ผู้เสมือน ผู้ลี้ภัย” โครงการนี้เริ่มขึ้นในวันศุกร์ที่ 1 ธันวาคม โดยมุ่งเน้นไปที่ผู้คนจากยูเครนผู้อพยพเหล่านี้สามารถเข้าชั้นเรียนภาษาญี่ปุ่นและรับคำแนะนำอื่น ๆ เกี่ยวกับการใช้ชีวิตในญี่ปุ่นได้

หากต้องการ นอกจากนี้ยังมีสิทธิ์ได้รับการสนับสนุนทางการเงินด้วย สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองระบุว่า จะพยายามอย่างเต็มที่ในการดำเนินโครงการให้เป็นไปอย่างราบรื่น และทำให้แน่ใจว่าคนที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้อพยพ จะได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสม

● บทสรุป

จะเห็นได้ว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมา ญี่ปุ่นได้เพิ่มงบประมาณด้านการทหารและความมั่นคงอย่างต่อเนื่องจากความตึงเครียดบริเวณคาบสมุทรเกาหลี และการพิพาทอาณาเขตทางทะเลกับจีน โดยญี่ปุ่นเริ่มสนับสนุนงบประมาณและเทคโนโลยีทางการทหารให้แก่ประเทศพันธมิตรรอบนอกที่ไต้หวัน หรือฟิลิปปินส์ ส่งผลให้ญี่ปุ่นได้รับความสนับสนุนทางเทคโนโลยีและเศรษฐกิจกลับมาเช่นกัน อันมีความสัมพันธ์เหมือนญี่ปุ่นกับสหรัฐอเมริกา รวมถึงญี่ปุ่นได้เริ่มช่วยเหลือประชาชนผู้อพยพจากพื้นที่ขัดแย้งของประเทศที่เป็นพันธมิตรของสหรัฐอเมริกา อาทิ ผู้อพยพชาวยูเครน โดยช่วยเหลือให้สามารถได้สถานะผู้เสมือนผู้ลี้ภัย ซึ่งสามารถได้มาง่ายกว่าสถานะผู้ลี้ภัยปกติ ที่มีเงื่อนไขอันยุ่งยากและข้อจำกัดการใช้ชีวิตที่เข้มงวด โดยสถานะดังกล่าวจะทำให้มีสิทธิในการใช้ชีวิตในญี่ปุ่น การเข้าถึงการเรียนภาษา และการช่วยเหลือทางการเงิน รวมถึงสิทธิในการทำงานที่เปิดกว้างอย่างอิสระเป็นเวลา 5 ปี ซึ่งญี่ปุ่นก็สามารถนำผู้อพยพเหล่านี้มาทำงานในงานหรือพื้นที่ที่ขาดแคลนแรงงาน เพื่อแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุในปัจจุบันได้มากยิ่งขึ้น

เพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

2. เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2.1 กัมพูชา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชุตติศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ ร.อ.หญิง ศิวสิทธิ์ สิริโรจน์บริรักษ์

สถานการณ์ของประเทศกัมพูชาห้วงเดือน ตุลาคม-ธันวาคม 2566 มีประเด็นความร่วมมือทางยุทธศาสตร์อย่างครอบคลุมระหว่างจีน-กัมพูชา และแนวโน้มที่เกี่ยวข้องกับการกลับมาฟื้นความสัมพันธ์ระหว่างกัมพูชา กับ สหรัฐฯ และชาติตะวันตก สรุปได้ดังนี้

นายกรัฐมนตรี ฮุน มาเนต ของกัมพูชา เข้าพบหารือกับประธานาธิบดี สี จิ้น ผิง ของจีน เมื่อ 15 กันยายน 2566 ซึ่งถือเป็นการเดินทางเยือนต่างประเทศอย่างเป็นทางการครั้งแรกของนายกรัฐมนตรี ฮุน มาเนต หลังเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยมีเป้าหมายเพื่อกระชับความสัมพันธ์และเป็นไปตามกรอบความร่วมมือ “เพชรหกเหลี่ยม” ของจีน ซึ่งกรอบดังกล่าวนี้มีการเน้น

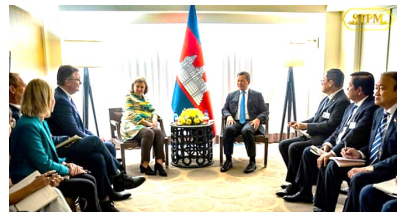
ความสำคัญ 6 ด้าน (ประเทศไทย : 2566) คือ ความร่วมมือทางการเมือง ประสิทธิภาพและคุณภาพในการผลิตเกษตรกรรม พลังงาน และการแลกเปลี่ยนระหว่างประชาชน พร้อมหารือใน ประเด็น การสร้าง “ประชาคมกัมพูชา - จีน” (Cambodia - China Community) ขึ้น

ซึ่งเป็นแนวทางยุทธศาสตร์สำหรับความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายและสำหรับประเด็นในระดับภูมิภาคไปจนถึงระดับโลก

กองทัพเรือกัมพูชาและจีนมีแผนจะฝึกซ้อมทางทะเลบริเวณฐานทัพเรือเรียม เมื่อ 6 ธันวาคม 2566 พล.อ.เตีย เซยฮ่า รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกัมพูชา ได้ตรวจเยี่ยมฐานทัพเรือเรียม จ.พระสีหนุ กัมพูชา พร้อมกับ พล.อ.เตีย บัญ ซึ่งเป็นบิดาและอดีต รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกัมพูชา (ปัจจุบันดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาของกษัตริย์กัมพูชา) แสดงความพอใจต่อการซ่อมสร้างฐานทัพภายใต้ความช่วยเหลือจากจีนตั้งแต่กลางปี 2565 ว่ามีความคืบหน้าตามแผน และเชื่อมั่นว่าจะส่งเสริมขีดความสามารถให้กับกองทัพเรือกัมพูชา (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ : 2566)

สหรัฐฯ ฟื้นการสนับสนุนเงินช่วยเหลือกัมพูชาผ่านโครงการขององค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐฯ (United States Agency for International Development : USAID) แดงลงกรณีของกระทรวงการต่างประเทศกัมพูชาเมื่อ 23 กันยายน 2566 ระบุว่า

สหรัฐฯ ได้พิจารณาฟื้นการสนับสนุนเงินช่วยเหลือกัมพูชา จำนวน 18 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ผ่านโครงการขององค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐฯ (USAID) โดยการฟื้นแผนสนับสนุนเงินช่วยเหลือกัมพูชาครั้งนี้ขึ้นหลังจาก นายกรัฐมนตรีฮุน มาเนต พบหารือกับนาง Victoria Nuland รักษาราชการแทนรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐฯ ในการประชุมกรอบการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ (UNGA) ครั้งที่ 78 ที่นครนิวยอร์ก สหรัฐฯ เมื่อ 22 กันยายน 2566

นายกรัฐมนตรี ฮุน มาเนต ของกัมพูชายืนยันว่านโยบายต่างประเทศต่อสหราชอาณาจักรยังคงไม่เปลี่ยนแปลง แม้ว่ากัมพูชาจะเปลี่ยนรัฐบาลและนายกรัฐมนตรีคนใหม่ โดยภายหลังการประชุมสุดยอดอาเซียนและการประชุมสหประชาชาติ เมื่อ 4 ตุลาคม 2566 นายกรัฐมนตรี กัมพูชา กล่าวถึงความสัมพันธ์ทวิภาคีที่เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องในหลายด้านระหว่างกัมพูชาและสหราชอาณาจักร อาทิ ด้านเศรษฐกิจ กัมพูชามีความยินดีที่สหราชอาณาจักรประกาศใช้มาตรการภาษีใหม่ให้สิทธิพิเศษสำหรับการนำเข้าสินค้าจากกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา (Developing Countries Trading Scheme: DCTS) สำหรับด้านสังคม โรงเรียนที่ก่อตั้งขึ้นโดยสหราชอาณาจักร 3 แห่งในกัมพูชาจะเปิดทำการภายในปี 2566 และด้านความมั่นคง สหราชอาณาจักรให้คำมั่นว่าจะสนับสนุนภารกิจเก็บกู้ทุ่นระเบิดในกัมพูชาต่อไปจนถึงปี 2568

แนวโน้มของสถานการณ์ และผลกระทบต่อประเทศไทย

จากกรณีดังกล่าว จีนจะเดินหน้าสนับสนุนกัมพูชาในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรม และจะเกิดการสนับสนุนระหว่างทั้งสองประเทศแบบต่างตอบแทน ทั้งในเวทีระดับภูมิภาค และเวทีระดับโลก ซึ่งผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในเวทีภูมิภาคอาเซียนอาจไม่สามารถแสดงการโต้ตอบร่วมกันต่อจีนได้ ซึ่งหมายถึงการแสดงให้เห็นว่าจีนมีความสามารถควบคุมอาเซียนได้อย่างมากในฐานะกลุ่มระดับภูมิภาค นอกจากนี้ การที่จีนจะเดินหน้าสนับสนุนกัมพูชาในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยเฉพาะโครงการการลงทุนของจีนบนชายฝั่งทะเลในกัมพูชา เช่น สีหนุวิลล์ โครงการดาราสกอร์ อาจกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงในอ่าวไทยในอนาคต

สำหรับกรณีการกลับมาเรือฟื้นความสัมพันธ์ระหว่างกัมพูชา กับ สหรัฐฯ และชาติตะวันตกนั้น ทิศทางนโยบาย การต่างประเทศของกัมพูชา จะเป็นไปในลักษณะของการปรับความสัมพันธ์กับชาติตะวันตกใหม่ จะมีการเดินทางเยือนต่างประเทศมากยิ่งขึ้น และจะเปิดรับความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับชาติตะวันตก เพื่อแสวงประโยชน์จากยุคแห่งการแข่งขัน มหาอำนาจ โดยผลกระทบที่อาจส่งผลกระทบต่อประเทศไทย จากนโยบาย

การต่างประเทศและการทูตของกัมพูชาที่ปรับความสัมพันธ์กับสหรัฐฯ และ ชาติตะวันตกมากยิ่งขึ้น อาจทำให้กัมพูชามีอำนาจต่อรองมากขึ้น โดยเฉพาะในเวทีที่มี จีน สหรัฐฯ และไทย เข้าไปเกี่ยวข้อง เช่น อนุภูมิภาค แม่น้ำโขง เป็นต้น

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศศ.ศย.สพ.
โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

2.2 อินโดนีเซีย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ น.ส.นภัส กรรภควัฒน์จินดา

สถานการณ์ของประเทศอินโดนีเซีย ห้วงตุลาคม-ธันวาคม 2566 อินโดนีเซีย มีประเด็นความเคลื่อนไหวที่สำคัญทั้งมิติเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และด้านการทหาร สรุปพอสังเขปได้ ดังนี้

มิติด้านเศรษฐกิจ อินโดนีเซียเปิดให้บริการรถไฟความเร็วสูงชื่อว่า “WHOOSH” เส้นทางกรุงจาการ์ตา-บันดุง ระยะทาง 142 กม. ซึ่งเป็นเส้นทางแรกในประเทศและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภายใต้กรอบ (BRI)

ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและขยายโครงข่ายการคมนาคม โดยคาดหวังว่าเส้นทางรถไฟนี้จะช่วยส่งเสริม การคมนาคมและขนส่งสินค้า และภายหลังการหารือ ระหว่างประธานาธิบดีโจโก วิโดโด ของอินโดนีเซีย และประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ของจีนที่กรุงปักกิ่ง

นอกจากนี้ อินโดนีเซียและจีนยังเห็นพ้องที่จะเพิ่มความร่วมมือการค้าและ การลงทุน โดยมีการลงนามความร่วมมือการลงทุน 10 ฉบับ เช่น ด้านการ ป้องกันประเทศ ยานยนต์ไฟฟ้า และพลังงาน เพิ่มการลงทุนภายใน อินโดนีเซีย เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าและแบตเตอรี่ โรงงานอะไหล่ โรงงานไฟฟ้า และโรงกลั่นปิโตรเคมี เป็นต้น

มิติด้านสิ่งแวดล้อม สำนักงานสิ่งแวดล้อมแห่งชาติของสิงคโปร์ National Environment Agency (NEA) รายงานคุณภาพอากาศใน สิงคโปร์อาจเข้าสู่ระดับที่ไม่ดีต่อสุขภาพ (Unhealthy) ในห้วง 7-8 ต.ค. 66 เนื่องจากเผชิญปัญหาหมอกควันจากไฟป่าบนเกาะสุมาตราของอินโดนีเซีย โดยสิงคโปร์ตรวจพบจุดความร้อนจากไฟป่า กว่า 212 จุด รวมทั้งลมที่ เปลี่ยนทิศทางทำให้ พัดหมอกควันเข้าสู่สิงคโปร์ นอกจากนี้ **รัฐบาล มาเลเซียยังได้ส่งจดหมายร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาหมอกควันถึงรัฐบาล**

อินโดนีเซีย เกิดจากไฟป่าในพื้นที่เกาะสุมาตราและบอร์เนียว ของอินโดนีเซีย ที่พัดไปยังมาเลเซียซึ่งทางอินโดนีเซียยังคง ปฏิเสธว่าไม่พบหมอกควันที่พัดจากบริเวณชายแดน อินโดนีเซียไปยังมาเลเซีย พร้อมทั้งยืนยันว่าสถานการณ์ไฟป่า ในอินโดนีเซียเริ่มคลี่คลายแล้ว

มิติด้านการทหาร ญี่ปุ่นฝึกอบรมการเฝ้าระวังภัยทางทะเลให้แก่ หน่วยยามฝั่งอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย จัดฝึกอบรมด้านการ เฝ้าระวังภัยทางทะเล หัวข้อ “Incorporating Aviation Reconnaissance Sensors to Maritime Domain Awareness (AMD)” เพื่อเพิ่มขีด ความสามารถด้านการลาดตระเวนของหน่วยยามฝั่งอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย ระหว่าง 4-7 ต.ค. 66 ที่เกาะบาตัม อินโดนีเซีย โดยมุ่งเน้น การใช้เทคโนโลยีเพื่อตรวจสอบสภาพทางทะเล การรวบรวมข้อมูล การ ตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อเรือต้องสงสัย และการให้ช่วยเหลือทางทะเล

บทสรุป

สถานการณ์ของประเทศอินโดนีเซียในห้วง ตุลาคม-ธันวาคม 2566 ที่ผ่านมา พบว่า ด้านเศรษฐกิจได้ให้ความสำคัญกับ การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานและขยายโครงข่ายการคมนาคมเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ในประเทศ และเพิ่มความร่วมมือด้านการลงทุนอย่างรอบด้านทั้ง ด้าน การป้องกันประเทศ ยานยนต์ไฟฟ้า และพลังงาน เป็นต้น นอกจากนี้ ด้าน สิ่งแวดล้อม อินโดนีเซียได้ประสบปัญหาหมอกควันไฟป่าภายในประเทศ ควบคุม ไปกับการควบคุมมลพิษทางอากาศในประเทศให้ดีขึ้น และให้ความสำคัญ ในประเด็นมิติทางการทหารที่มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อตรวจสอบสภาพ ทางทะเล การรวบรวมข้อมูล การตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อเรือต้องสงสัย และการให้ช่วยเหลือทางทะเล

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศศ.ศย.สพ.
โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

2.3 เมียนมา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ นาย สิทธิชัย สุขะตะ

สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมา ในห้วง ต.ค. 66-ธ.ค. 66 มี ประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

➤ สถานการณ์เมียนมา

เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2566 เกิดสถานการณ์ “ปฏิบัติการ 1027” (Operation 1027) ที่กองกำลังติดอาวุธชาติพันธุ์ 3 กลุ่ม ได้แก่ กองทัพ โภก้าง (MNDA) กองทัพตะอั้ง (TNLA) และกองทัพอาระกัน (AA) ซึ่งรวม ตัวกันในนามพันธมิตรภราดรภาพ (The Brotherhood Alliance) ได้บังคับ บุกโจมตีและยึดฐานที่มั่นทางการทหารของฝ่ายความมั่นคงเมียนมาหลาย พื้นที่ในภาคเหนือของรัฐบาล ส่งผลให้ประชาชนผู้บริสุทธิ์มากกว่า 6,200 คน ต้องกลายเป็นผู้ไร้ถิ่นฐาน เพราะต้องอพยพหนีภัยจากสงครามเพื่อไป หาที่หลบภัย พื้นที่ซึ่งกำลังมีการสู้รบกันอยู่นั้นเป็นเส้นทางการค้าหลักตาม แนวระเบียงเศรษฐกิจจีน-เมียนมา โดยเฉพาะฝั่งเงิน เพราะเป็นเส้นทาง หลักสำหรับใช้ขนส่งสินค้าทุกชิ้นที่จีนส่งเข้าไปขายในเมียนมา ผ่านด่านชายแดน (ผู้จัดการออนไลน์ : 2566) ได้มีการเผยแพร่ รายงานว่า มีชาวต่างชาติราว 500 คน ถูกกองทัพรัฐบาลทหาร เมียนมาควบคุมตัวไว้ที่เมืองเล่าก่ากายทางตะวันออกเฉียงเหนือ ของรัฐฉาน ซึ่งกำลังเป็นพื้นที่สู้รบรุนแรงระหว่างทหารเมียนมากับ

กองกำลังพันธมิตรชาติพันธุ์โดยในกลุ่มชาวต่างชาติเหล่านี้ รวมถึงชาวไทย ด้วย และต่อมกานไทยในเล่าก่ากายได้รับการช่วยเหลือ โดย “ทหารไทย-เมียนมา” ร่วมรับส่งที่จุดผ่านแดนถาวรสะพานมิตรภาพแม่น้ำสายแห่งที่ 1 ไทย-เมียนมา มีการรับส่งคนไทย 41 คน ที่ได้รับการช่วยเหลือออกจาก เมืองเล่าก่ากาย สำหรับ การปฏิบัติการช่วยเหลือคนไทยได้ดำเนินการเป็น ขั้นตอนตามลำดับ โดยมีหน่วยเฉพาะกิจทัพเจ้าตาก กองกำลังผาเมืองและ คณะกรรมการชายแดนส่วนท้องถิ่นไทย-เมียนมา หรือ TBC เป็นหน่วย ปฏิบัติหลัก (ไทยโพสต์: 2566)

➤ แนวโน้มและผลกระทบ

สถานการณ์สู้รบในเมียนมามีแนวโน้มรุนแรงขึ้น จากกรณีที่กองกำลัง พันธมิตรภราดรภาพโจมตีทหารเมียนมาในชายแดนทางภาคเหนือของเมียนมา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อกองกำลังชาติพันธุ์ติดอาวุธอื่น ๆ ทำตาม ซึ่ง กองทัพเมียนมาก็ได้แสดงความกังวลโดยประธานาธิบดีเมียนมา กล่าวเตือน ว่า ประเทศอาจแตกแยกออกเป็นเสี่ยง ๆ หากกองทัพไม่สามารถปราบ ปราบการก่อเหตุโจมตีของพวกกลุ่มติดอาวุธชาติพันธุ์ได้ และหากความ รุนแรงขยายไปสู่กลุ่มชาติพันธุ์ติดอาวุธที่อยู่ตามแนวชายแดนไทย ก็ส่ง ผลกระทบต่อความมั่นคงชายแดนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้อพยพหนีภัยสงคราม ที่จะเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศศ.ศย.สพ.
โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

2.4 เวียดนาม

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ นาย สิทธิชัย สุขคะตะ

สถานการณ์ภายในประเทศเวียดนาม ในห้วง ต.ค. 66-ธ.ค. 66 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

➤ สถานการณ์เวียดนาม

การส่งออกผักและผลไม้ของเวียดนามในช่วง 11 เดือนแรกของปี 2566 ทำสถิติสูงสุดใหม่ที่ 5.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 70 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2565 และเป็นครั้งแรกที่การส่งออกผักและผลไม้มีมูลค่าการส่งออกมากกว่าผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญอื่น (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ : 2566) เฉพาะอย่างยิ่งข้าว เม็ดมะม่วงหิมพานต์ และเมล็ดกาแฟ โดยทุเรียนครองสัดส่วนมูลค่าส่งออกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 ของมูลค่าการส่งออกผักผลไม้ทั้งหมด ขณะที่ปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมปริมาณการส่งออกดังกล่าวคือ การปรับปรุงการผลิต การเพาะปลูก และการแปรรูป รวมทั้งยังเป็นผลมาจากข้อตกลงการค้าเสรีทวิภาคีและพหุภาคีระหว่างเวียดนามและหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจต่าง ๆ

เวียดนามและญี่ปุ่นยกระดับความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์ ระหว่างการเดินทางเยือนกรุงโตเกียว ญี่ปุ่นของ ประธานาธิบดี หวอ วัน เทือง แห่งเวียดนาม การยกระดับความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นการเพิ่มบทบาททางยุทธศาสตร์การเป็นผู้เชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานโลก (global supply chain) ที่สำคัญของเวียดนาม และเมื่อวันที่ 1 ธ.ค. 66 นายหวัง อี้

รมว.กต.จีน จะเยือนฮานอย เพื่อเตรียมการสำหรับการเยือนเวียดนามของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ใน ธ.ค. 66 ร่วมกับนาย Tran Luu Quang รองนรม.เวียดนาม โดยคาดว่าจะระหว่างการเยือน ผู้นำจีนและเวียดนามจะหารือในประเด็นการขยายความร่วมมือทางการค้าและการขนส่งทางราง เฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มเส้นทางรถไฟที่ตัดผ่านแหล่งแร่หายากที่ใหญ่ที่สุดของเวียดนามไปยังท่าเรือทางตอนเหนือของประเทศที่ติดกับจีน รวมถึงเส้นทางขนส่งจากท่าเรือในเมือง Haiphong ของเวียดนามไปเมืองคุนหมิงของจีน ซึ่งจะเป็นการปรับปรุงเส้นทางเชื่อมต่อรถไฟเวียดนาม-จีน จากเดิมที่เป็นระบบเก่า และยังไม่สามารถใช้งานร่วมกันได้ (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ : 2566)

➤ แนวโน้มและผลกระทบ

เศรษฐกิจของเวียดนามมีแนวโน้มที่จะเติบโตขึ้น เห็นได้จากมูลค่าการส่งออกสินค้าทางการเกษตรที่เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งความสัมพันธ์อันดีกับประเทศมหาอำนาจอย่างญี่ปุ่นและจีน โดยเฉพาะจีน มีการเพิ่มเส้นทางรถไฟที่ตัดผ่านแหล่งแร่หายากที่ใหญ่ที่สุดของเวียดนามไปยังท่าเรือทางตอนเหนือของประเทศที่ติดกับจีน รวมถึงเส้นทางขนส่งจากเวียดนามไปเมืองคุนหมิงของจีน ซึ่งจะส่งดีต่อภาพรวมทางเศรษฐกิจของเวียดนามมากขึ้น ประเทศไทยจึงควรแสวงหาประโยชน์โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจการลงทุน โดยเฉพาะการลงทุนทางด้านโครงสร้างพื้นฐานจากความร่วมมือระหว่างเวียดนามและประเทศมหาอำนาจ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศคย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

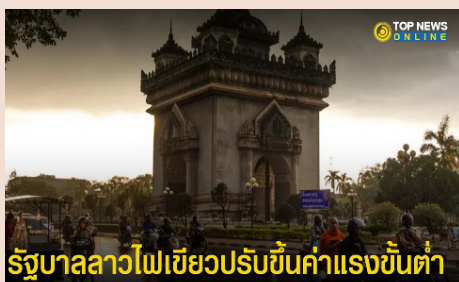
2.5 สปป.ลาว

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย น.อ.ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ น.ส.นภิส กรรณวัฒน์จินดา

สถานการณ์ของประเทศสปป.ลาว ห้วงตุลาคม-ธันวาคม 2566 สิงคโปร์ มีประเด็นความเคลื่อนไหวที่สำคัญทั้ง มิติเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ และด้านการทหาร สรุปพอสังเขปได้ดังนี้

มิติด้านเทคโนโลยี สปป.ลาว ยกระดับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางไซเบอร์ เร่งปราบปรามการหลอกลวงทางออนไลน์ แก๊งคอลเซ็นเตอร์ การพนันออนไลน์ และการค้ำมนุษย์ เนื่องจากลาวเสี่ยงจะเผชิญการขยายตัวของกลุ่มอาชญากรรมทางไซเบอร์เพิ่มขึ้น กระทบต่อความมั่นคงภายในประเทศและประชาชน และศึกษาการพัฒนากฎระเบียบทางไซเบอร์ที่มีประสิทธิภาพของประเทศในภูมิภาคและองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อยกระดับความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ให้กับประเทศ

มิติด้านเศรษฐกิจ ลาวประกาศขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ เพื่อรับมือปัญหาค่าครองชีพเพิ่มสูง เพื่อช่วยเหลือแรงงานลาวจากค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้น และค่าเงินกีบที่อ่อนค่าต่อเนื่องเมื่อเทียบกับเงินสกุลต่างประเทศ ทั้งนี้ การขึ้นค่าแรงขั้นต่ำไม่มีผลต่อข้าราชการและ จนท.รัฐบาล ทั้งนี้ เวียดนามและลาว กระชับความสัมพันธ์ทวิภาคีในการหารือระดับสูง สนับสนุนการพัฒนาประเทศและเศรษฐกิจของสปป.ลาว และคาดหวังให้ประเทศทั้งสองส่งเสริมความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจจะระหว่างกัน และทำให้ความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างเวียดนามกับสปป.ลาว มีความเข้มแข็ง นอกจากนี้

รัฐบาลลาวไฟเขียวปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ

สปป.ลาวและจีนได้เปิดขบวนรถไฟท่องเที่ยวพิเศษระหว่างกรุงปักกิ่ง-นครหลวงเวียงจันทน์ เป็นครั้งแรก โดยมีเป้าหมายส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนระหว่างเมืองหลวงของทั้งสองประเทศ

ทั้งนี้ รถไฟลาว-จีน ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมลาวและประเทศรอบบ้าน ซึ่งไทยมีแผนจะเชื่อมโยงกับเส้นทางรถไฟลาว-จีน ในปี 2567

มิติด้านการทหาร จีนจะฝึกซ้อมรบร่วมกับกัมพูชา ลาว เวียดนาม มาเลเซียและไทย รหัสการซ้อมรบ Aman Youyi-2023 โดยการฝึกซ้อมรบดังกล่าวจะเน้นการต่อต้าน การก่อการร้ายทั้งทางบกและทางทะเล ควบคุมปฏิบัติการรักษารักษาความมั่นคง ทางทะเล อาทิ การต่อต้านโจรสลัด ซึ่งเป็นภัยคุกคามความมั่นคงทางทะเลในพื้นที่ทะเลจีนใต้ **นายทหารระดับสูงของจีนเข้าพบประธานประเทศลาว เพื่อกระชับความสัมพันธ์ทางทหาร ความสัมพันธ์**

ระหว่างกองทัพจีนและลาว พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนยกระดับการฝึกซ้อมร่วมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการกระชับความสัมพันธ์ทางทหาร รวมทั้ง ปก ป้อง สัน ติ ภาพ และเสถียรภาพของภูมิภาค ภายใต้สถานการณ์ระหว่างประเทศและภูมิภาคที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งสองประเทศจำเป็นต้องมีการสื่อสารและร่วมมือกันอย่างเป็นรูปธรรมและใกล้ชิดต่อไป

บทสรุป

สถานการณ์ของประเทศสปป.ลาว ในห้วง ตุลาคม-ธันวาคมที่ผ่านมา พบว่า สปป.ลาว ให้ความสำคัญในเรื่องของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ทั้งในประเด็นเพื่อช่วยเหลือแรงงานลาวจากค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้น ให้ความสำคัญกับมิติด้านเทคโนโลยี พัฒนากฎระเบียบทางไซเบอร์ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ให้กับประเทศ และยกระดับความร่วมมือทางทหารในการส่งเสริมและกระชับความสัมพันธ์ภายใต้สถานการณ์ระหว่างประเทศและภูมิภาคที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศคย.สปท.

โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานที่สำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

1. สัมมนาพัฒนาบุคลากรของ ศศย.สปท.

เมื่อวันที่ 21 พ.ย. 66 ศศย.สปท. จัดการประชุมสัมมนาพัฒนาบุคลากรของ ศศย.สปท. เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้และเสริมสร้างศักยภาพให้แก่บุคลากร เรื่อง “การเตรียมความพร้อมขับเคลื่อน ศศย.สปท. มุ่งสู่สถาบันแห่งปัญญา ยกระดับสู่สากล” โดยมี พล.ต. นิรุจ ดวงปัญญา ผอ.ศศย.สปท. เป็นประธานฯ และมี พ.อ.หญิง ศศิธร ทันศรี ผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม ศศย.สปท. เป็นวิทยากร เพื่อพัฒนาสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง

2. การหารือความร่วมมือทางวิชาการ

วันที่ 28 พ.ย. 66 เวลา 1300-1500 พล.ต. นิรุจ ดวงปัญญา ผอ.ศศย.สปท. ให้การต้อนรับ ผอ.ศพย.ยศ.ทบ. และคณะ เข้าเยี่ยมและหารือเพื่อพัฒนาแนวทางการร่วมมือระหว่างหน่วยงานด้านยุทธศาสตร์และความมั่นคง กับ ศศย.สปท. ณ ห้องประชุม ศศย.สปท. มีการหารือการพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานด้านยุทธศาสตร์และความมั่นคง และแลกเปลี่ยนทางวิชาการ ในด้านยุทธศาสตร์ ความมั่นคงในมิติต่างๆ รวมทั้งด้านหลักนิยม และยังเป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

3. การบรรยายพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์และความมั่นคง

เมื่อวันที่ 30 พ.ย. 66 เวลา 0800-1200 ศศย.สพท. จัดการบรรยายพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์และความมั่นคงเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้ระบบพลเรือนกลาโหมในการพัฒนาระบบงานทางวิชาการและงานวิจัยของหน่วยและเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรในการปฏิบัติงาน โดย น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ ผอ.กศย.ศศย.สพท. เป็นผู้บรรยาย ในหัวข้อ “แนวทางการบริหารจัดการองค์ความรู้ของหน่วยงานวิจัยกองทัพ กับการใช้ระบบข้าราชการพลเรือนกลาโหม”

และในวันศุกร์ที่ 1 ธ.ค. 66 เวลา 0830-1200 ศศย.สพท. จัดการบรรยายพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์ และความมั่นคง โดย น.อ. ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ ผอ.กสน.ศศย.สพท. ปฏิบัติหน้าที่ ผอ.กศค.ศศย.สพท. เป็นผู้บรรยายในหัวข้อ “แนวทางการนำระบบข้าราชการพลเรือนกลาโหมมาใช้ เพื่อพัฒนางานวิจัยด้านความมั่นคงของ ศศย.สพท.”

4. การสัมมนาปัญหายุทธศาสตร์ครั้งที่ 1/2567 เรื่อง “ความขัดแย้งระหว่าง Israel-Hamas : ผลกระทบต่อความมั่นคงใน ภูมิภาคตะวันออกกลางและประเทศไทย”

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 14 ธันวาคม 2566 เวลา 0830-1200 ศศย.สพท. จัดการสัมมนา ปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 1/2567 หัวข้อ “ความขัดแย้งระหว่าง Israel-Hamas : ผลกระทบต่อความมั่นคงในภูมิภาคตะวันออกกลางและประเทศไทย” โดยมี พล.ต.นิจ ดวงปัญญา ผอ.ศศย.สพท. เป็นประธาน และได้รับเกียรติจากวิทยากรทั้ง 4 ท่าน ดังนี้

- (1) พล.ต.เกียรติชัย โอภาโส ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาหลักนิยมและยุทธศาสตร์ กรมยุทธศึกษาทหารบก
- (2) ผศ.ดร.มานชญ์ อารีย์ อาจารย์ประจำสาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- (3) นายชาครีย์นันทิพย์ เสวิกุล ผู้อำนวยการกองตะวันออกกลาง กระทรวงการต่างประเทศ
- (4) นายสมาสก์ ปัทมสุคนธ์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงแรงงาน ณ ห้องประชุมศูนย์นวัตกรรมทางทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

วิสัยทัศน์ ศศย. (Vision)

“เป็นหน่วยงานที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศในการศึกษาวิจัย
และให้ข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
และการป้องกันประเทศ (Think Tank) ให้เป็นที่ยอมรับของกองทัพ
หน่วยงานด้านความมั่นคง และประชาชน ภายใน ปี พ.ศ.2570”

